

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Podlimitní veřejné zakázky na stavební práce

Lenka PONCAROVÁ

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Poncarová

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Hradec Králové

Název práce

Podlimitní veřejné zakázky na stavební práce

Název anglicky

Below-the-treshold public works contracts

Cíle práce

Cílem práce je zjistit, zda právní úprava zadávání veřejných zakázek je dostačující pro praktickou aplikaci. V případě zjištěných nedostatků navrhnout vhodné řešení pro jejich eliminaci.

Metodika

Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se bude věnovat analýze právní úpravy a odborné literatury upravující zadávání veřejných zakázek. Na základě vyhodnocení poznatků z teoretické části práce a po poradě s vedoucí práce bude zvolena vhodná metoda pro vypracování praktické části práce.

V závěru budou navržena vhodná řešení vedoucí k odstranění zjištěných nedostatků.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Veřejná zakázka, podlimitní veřejná zakázka, zadavatel, uchazeč, stavební práce, nabídka uchazeče, hodnocení nabídek, zákon o veřejných zakázkách, zadávací dokumentace, kvalifikační kritéria, dodavatel.

Doporučené zdroje informací

- DUFEK, Zdeněk, Jana KORYTÁROVÁ, Tomáš APELTAUER, et al. Veřejné stavební investice. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-322-3.
- JEMELKA, Luboš. Správní řád: komentář. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony. ISBN 9788074007514.
- KRČ, Robert. Přezkum veřejných zakázek. V Praze: C.H. Beck, 2018. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-694-4.
- KRUTÁK, Tomáš. Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016. Olomouc: ANAG, [2016]. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-040-9.
- PODEŠVA, Vilém. Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv : komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-102-6.
- POREMSKÁ, Michaela. Veřejné zakázky stručně a prakticky. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-697-7.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Daniela Světlíková

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 22. 9. 2020

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Marin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 01. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Podlimitní veřejné zakázky na stavení práce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. března 2021

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí práce JUDr. Daniele Světlíkové, za odborné rady a užitečné připomínky k bakalářské práci. Děkuji respondentům, kteří věnovali svůj čas mým dotazům, ke sdělení svých praktických zkušeností. Poděkování patří také mojí dceři, za vytvoření podmínek ke studiu a velkou trpělivost.

Podlimitní veřejné zakázky na stavební práce

Abstrakt

Tato práce se věnuje podlimitním veřejným zakázkám na stavební práce zadaných dle zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Jsou zde vysvětleny nejdůležitější pojmy, se kterými se setká zadavatel i uchazeč v průběhu zadávacího řízení.

Praktická část této práce je zaměřena na identifikaci problematických partií zákona. Za tímto účelem je proveden řízený rozhovor, ve kterém bylo volně položeno deset otázek právníkům, kteří se zabývají se ve své dlouholeté praxi veřejnými zakázkami na stavební práce. Jsou uvedena doporučení, ve kterých partiích zákona by byla vhodná změna.

Dále je provedeno statistické porovnání pochybení zadavatelů v podlimitním režimu na stavební práce. Týká se přestupků dle § 268 a přestupků při uveřejňování dle § 269 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Za období dvou let bylo provedeno statistické porovnání těchto přestupků, které řešil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a vydal v této věci rozhodnutí. Je zde rovněž uvedena komparace vypsaných veřejných zakázek v nadlimitním, podlimitním a ostatním režimu za období pěti let. Je také provedeno porovnání veřejných zakázek dle jejich typu tzn. veřejné zakázky na služby, na dodávky a na stavební práce za období pěti let. V závěru je uvedeno zhodnocení, v jakém stavu je stávající právní úprava a navržení případných změn.

Klíčová slova: veřejná zakázka, podlimitní veřejná zakázka, zadavatel, uchazeč, stavební práce, nabídka uchazeče, hodnocení nabídek, zákon o veřejných zakázkách, zadávací dokumentace, kvalifikační kritéria, dodavatel.

Below-the-threshold public works contracts

Abstract

This work deals with below-threshold procurement contracts awarded in accordance with Act No. 134/2016 Coll. on Public Procurement, as amended. It explains the most important terms that both the contracting authority and the tenderer encounter during the procurement procedure.

The practical part of this work focuses on the identification of problematic parts of the Act. For this purpose, a guided interview was conducted, in which ten questions were freely given to lawyers who deal with public works contracts in their long-term practice. Recommendations are given as to which parts of the Act a change would be appropriate. Furthermore, a statistical comparison of the errors of contracting authorities in the below-threshold regime for construction works is performed. It concerns offenses pursuant

to Section 268 and offenses in publication pursuant to Section 269 of Act No. 134/2016 Coll., on the Public Procurement Act. Over a period of two years, a statistical comparison of these offences was made which was handled by the Office for the Protection of Competition, which issued a decision in this matter. There is also a comparison of announced public contracts in above-threshold, below-threshold and other regimes for a period of five years, as well as a comparison of public contracts according to their type, i.e., public service contracts, supply and works contracts over a period of five years. At the end, an evaluation of the state of the current legislation and a proposal for possible changes are given.

Keywords: public contract, sub-limit public contract, contracting authority, tenderer, construction work, tenderer's tender, evaluation of tenders, public procurement law, tender documentation, qualification criteria, supplier.

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika.....	14
2.1 Cíl práce.....	14
2.2 Metodika.....	14
3 Teoretická východiska	16
3.1 Zásady zadávání veřejných zakázek	16
3.2 Druhy veřejných zakázek	17
Veřejné zakázky na dodávky	17
Veřejné zakázky na stavební práce	18
Veřejné zakázky na služby	18
3.3 Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky	18
Na dodávky a služby	18
Na stavební práce	19
3.4 Režimy veřejných zakázek	19
3.4.1 Podlimitní režim.....	20
3.4.2 Zjednodušené podlimitní řízení	20
3.4.3 Nadlimitní režim	21
3.4.4 Zjednodušený režim	23
3.5 Zadavatel	24
3.5.1 Veřejný zadavatel.....	24
3.6 Dodavatel.....	25
3.7 Požadavky na kvalifikaci dodavatele u podlimitních veřejných zakázek	25
3.7.1 Základní způsobilost	26
3.7.2 Profesní způsobilost	26
3.7.3 Ekonomická kvalifikace	27
3.7.4 Technická kvalifikace	27
3.8 Prokázání společné kvalifikace.....	28
3.9 Zadávací lhůta.....	29
3.10 Jistota.....	29
Doložení jistoty formou bankovní záruky	30
Doložení jistoty formou pojištění záruky	30
Doložení jistoty formou složení peněžní částky na účet zadavatele	31
3.11 Pravidla komunikace mezi dodavatelem a zadavatelem	31
3.12 Způsob podání nabídek.....	31
3.13 Otevírání nabídek, jejich posouzení a hodnocení	32
3.14 Ukončení zadávacího řízení.....	34
3.15 Podání námitek.....	34

3.16	Lhůta pro podání námitek.....	34
3.17	Uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem.....	35
3.18	Změna závazku ze smlouvy.....	35
3.19	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.....	36
4	Vlastní práce	38
4.1	Vypsání veřejných zakázek podlimitní, nadlimitní a ostatní.....	38
4.2	Vypsání veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce.....	41
4.3	Nejčastější pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek	42
4.4	Přestupky zadavatelů v podlimitním režimu na stavební práce.....	44
4.4.1	Přestupky zadavatelů v podlimitním režimu na stav. práce v roce 2020 ..	44
4.4.2	Přestupky zadavatelů v podlimitním režimu na stav. práce v roce 2019 ..	46
4.4.3	Příklady rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	48
4.5	Řízení rozhovor s právními specialisty	52
5	Výsledky a diskuse.....	60
6	Závěr	64
7	Seznam použitých zdrojů	66
	Odborná vázaná literatura	66
	Internetové zdroje	66
	Právní předpisy.....	67
8	Seznam příloh	68

Seznam grafů

Graf 1	Počet vypsání veřejných zakázek dle druhu za rok 2016-2020.....	39
Graf 2	Hodnoty vypsání veřejných zakázek dle druhu za rok 2016-2020.....	40
Graf 3	Počet vypsání VZ na dodávky, služby a stav. práce za rok 2016-2020.....	41
Graf 4	Hodnoty vypsání VZ na dodávky, služby a stav. práce za rok 2016-2020.....	42

Seznam tabulek

Tabulka 1	Nejčastější druhy pochybení zadavatelů za období 2015-2019	43
Tabulka 2	Nastavený filtr ve sbírkách rozhodnutí ÚOHS.....	44
Tabulka 3	Pochybení zadavatelů VZ v podlimitním režimu na stav. práce v roce 2020....	45
Tabulka 4	Druhy pochybení zadavatelů za rok 2020.....	46
Tabulka 5	Pochybení zadavatelů VZ v podlimitním režimu na stav. práce v roce 2019....	47
Tabulka 6	Druhy pochybení zadavatelů za rok 2019.....	47

Seznam použitých zkratk

ZZVZ	zákon o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb.
VZ	veřejná zakázka
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
DPH	daň z přidané hodnoty

1 Úvod

Trh s veřejnými zakázkami dosahoval v roce 2019 výše 666 mld. Kč vč. DPH, což představuje 11,78 % podílu trhu veřejných zakázek na HDP¹. Výběr tématu proběhl na základě praktických zkušeností s veřejnými zakázkami vypsáných v nadlimitním, podlimitním režimu, zakázek malého rozsahu a studovaného oboru Veřejná správa a regionální rozvoj. Zákon o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. vychází z Evropských směrnic.² Podlimitní veřejné zakázky jsou „specialitou“ českého zákonodárce, ve směrnicích Evropské unie se tento režim nevyskytuje. V České republice byl tento režim stanoven z důvodu vysokého finančního limitu u nadlimitních veřejných zakázek. Zákon byl od 1. 10. 2016 několikrát novelizován. Další novelizace je připravována k 1. 1. 2022 a měla by přinést změny týkající se například snížení administrativního zatížení zadavatelů i uchazečů, dále změny týkající se otevírání nabídek v elektronické podobě, kde bude povinností zadavatele, na žádost dodavatele jej do pěti pracovních dnů informovat o údajích z nabídek. Čímž bude částečně obnovena dřívější povinnost zadavatele z otevírání nabídek v listinné podobě. Stávající elektronizace nabídek je vnímána velice pozitivně, protože se celkově zadávací řízení zprůhlednilo a zrychlilo. Připravovaných změn v zákoně je samozřejmě více, ale nelze je zde jmenovat všechny, vzhledem k rozsahu práce.

Praktická část se věnuje komparaci statistických výstupů za období pěti let režimu nadlimitního, podlimitního a ostatního, do kterého spadají zakázky malého rozsahu anebo zakázky, u kterých zadavatel při vypsání zadávacího řízení neuvedl, o jaký režim se jedná. Dále jsou porovnány vypsání veřejné zakázky na služby, dodávky a na stavební práce. Jsou použita data z Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže týkající se podlimitních veřejných zakázek na stavební práce, kde byl nastaven filtr s přestupky zadavatelů dle § 268 a rovněž dle § 269 týkající se přestupků zadavatelů při uveřejňování, za období 2019-2020. Bylo provedeno statistické porovnání uvedených období. Jsou zde také

¹ Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2019 [cit. 2020-08-28]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2013/07/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-za-rok-2019-f-1.pdf>

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. 2. 2014, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. 2. 2014, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. 2. 2014, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. 7. 2009, Směrnice Rady ze dne 21. 12. 1989, Směrnice Rady 92/13/EHS ze dne 25. 2. 1992, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. 12. 2007, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/55/EU ze dne 16. 4. 2014.

uvedeny praktické příklady pochybení zadavatelů s následným doporučením, jak měl zadavatel postupovat.

Dále je veden řízený rozhovor s právníky, kteří se věnují převážně ve své praxi veřejným zakázkám na stavební práce. Jsou jim pokládány otázky a odpovědi jsou zaznamenány. Výše uvedená šetření jsou provedena z důvodu zjištění, zda stávající právní úprava zákona o zadávání veřejných zakázek je dostačující.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této práce je zjistit, zda právní úprava zadávání veřejných zakázek je dostačující pro praktickou aplikaci. V případě zjištěných nedostatků bude navrženo vhodné řešení pro jejich eliminaci.

2.2 Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části bude čerpáno z odborné literatury, právních předpisů, převážně ze zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, metodik Ministerstva pro místní rozvoj a dalších zákonů týkajících veřejných zakázek. Bude použita metoda literární rešerše a právního výkladu. V této části práce budou popsány důležité partie zákona o zadávání veřejných zakázek, se kterými se setkává uchazeč v zadávacím řízení. Jedná se například o pojem dodavatel, zadavatel, kvalifikační předpoklady, zadávací lhůta, uzavření smlouvy atd. Vzhledem k rozsahu práce je však nelze jmenovat všechny.

V praktické části bude analyzována zadávací dokumentace od zadavatelů. Tento materiál je podkladem budoucího zpracování nabídek či žádostí o účast podlimitních veřejných zakázek na stavební práce. Je k dispozici volně ke stažení nebo po přihlášení na příslušných webových stránkách zadavatelů anebo elektronických nástrojích pro zadávání veřejných zakázek. Bude provedena komparace statistických výstupů veřejných zakázek nadlimitních, podlimitních a ostatních (zakázky malého rozsahu nebo zakázky, kde zadavatel režim neuvedl). Z důvodu kontinuity bude zvoleno období pěti let, kdy lze předpokládat, že bude patrný vývoj vypsaných veřejných zakázek v různých režimech. Statistické výstupy budou získány z Informačního systému o veřejných zakázkách a následně budou zpracovány do grafů. Dále bude provedeno porovnání vývoje vypsaných veřejných zakázek, a to na stavební práce, služby a dodávky, rovněž za období pěti let. Časový horizont bude rovněž zvolen z důvodu transparentnosti změn vývoje vypsaných zakázek dle druhu v období pěti let, údaje budou zapracovány do grafů. Bude provedena další analýza porovnání rozhodnutí, která vydal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Zde bude zvoleno dvouleté období z důvodu velkého objemu dat. Přestože jde o kratší časové období, dokresluje tato analýza problematiku, která bude řešena v této práci. Filtr rozhodnutí úřadu bude nastaven, tak aby byly sledovány přestupky zadavatelů

dle § 268 a přestupky při uveřejňování dle § 269 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Pochybení se týkají veřejných zakázek na stavební práce v podlimitním režimu. Budou uvedeny tři konkrétní příklady pochybení zadavatelů, které řešil ÚOHS a byla na ně vydána rozhodnutí. Ke každému příkladu, bude napsáno doporučení autorky, jakým způsobem by měl zadavatel postupovat, aby se vyvaroval těmto přestupkům. V bakalářské práci bude provedeno šetření formou kvalitativního výzkumu, a to prostřednictvím řízeného, strukturovaného rozhovoru s právními specialisty v oboru veřejných zakázek se zaměřením na stavební práce. Bude jim položeno deset otázek, které se týkají jejich názorů a praktických zkušeností se zadavateli v průběhu zadávacího řízení. Otázky budou zaměřeny na to, jakých pochybení se zadavatelé dopouštějí, zda dodržují předepsanou právní normu, zda jsou kladeny přiměřené požadavky na uchazeče vzhledem k předmětu a rozsahu zakázky. Zda zadavatelé pracují efektivně a jako řádní hospodáři. Respondenti budou rovněž dotazováni na elektronizaci veřejných zakázek. Rozhovor bude veden, z důvodu pandemické situace v České republice, on-line přes platformu Microsoft Teams. Otázky bude pokládat autorka práce a odpovědi budou zaznamenány formou přepisu a budou uvedeny v příloze č. 2 v závěru práce. Získané poznatky budou vyhodnoceny a bude navrženo řešení, případné změny právní úpravy anebo její doplnění.

3 Teoretická východiska

Za veřejnou zakázku je považována zakázka na stavební práce, služby nebo dodávky, která je vypsána dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. (dále jen ZZVZ) zadavatelem, který je v tomto zákoně uvedený. Zadávací řízení v České republice je postaveno na určitých zásadách, kterými jsou zásada transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a bez diskriminace.³ Za smluvní stranu je považován vždy zadavatel a uchazeč, se kterým je uzavřena smlouva. Zadavatel musí být vždy objednatelem stavební prací, služeb nebo dodávek a je povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, pokud není v zákoně uvedeno jinak. Veřejná zakázka (dále jen „VZ“) je financována z veřejného rozpočtu.

V této části jsou popsány zásady zadávání veřejných zakázek, režimy veřejných zakázek a dále požadavky na kvalifikaci dodavatele. Jsou zde uvedeny důležité partie zákona o VZ, se kterými se setkávají uchazeči při podávání nabídek a zadavatelé při zadávání zakázek. Vzhledem k rozsahu této práce je však nelze jmenovat všechny.

3.1 Zásady zadávání veřejných zakázek

Zásady zadávacího řízení jsou zakotveny v § 6 ZZVZ. Zadavatel musí postupovat tak, aby byly dodrženy zásady transparentnosti, přiměřenosti a dodržování rovného zacházení, postupovat bez diskriminace ve vztahu k uchazečům. Zadavatel rovněž nesmí omezovat dodavatele, kteří mají sídlo v členském státě Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederaci. Dále se to týká států, které mají s Evropskou unií nebo Českou republikou, uzavřenou mezinárodní dohodu, ve které je uvedeno, že zaručuje těmto dodavatelům přístup k zadávané zakázce.⁴

Další zásadou je, aby při zadávání veřejných zakázek nedocházelo ke střetu zájmů, mezi úkoly ve veřejném zájmu a soukromými zájmy veřejného činitele, při němž má veřejný činitel soukromé zájmy, které by mohly nepatřičně ovlivnit výkon jeho úředních úkolů a povinností.⁵ O střetu zájmu, lze tedy hovořit v případě, kdy by tento proces měl

³ § 6 odst. 1, 2 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁴ § 4 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁵ DUFKOVÁ, Ivana a Martina MIKOLÁŠKOVÁ. *Střet zájmů jako riziko podvodu*. Transparency International - Česká republika, s. 13

narušit transparentní průběh zadání veřejné zakázky, průběh řízení a následné vyhodnocení dodavatele.

Ve stávající právní úpravě zákona o ZVZ je uvedeno, na rozdíl od předchozího zákona č. 137/2006 Sb., že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uloží nápravné opatření spočívající ve zrušení zadávacího řízení, stanoví-li zadavatel zadávací podmínky v rozporu s tímto zákonem. V případě zadávacích podmínek Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nezkoumá zda „nesprávně“ stanovené zadávací podmínky ovlivnily výběr dodavatele nebo výběr návrhu, což může mít dosti tvrdé následky pro zadavatele v případě čistě formálních pochybení.⁶ Novinkou ve stávající právní úpravě je od 1. 1. 2021 v § 6 odst. 4 ZZVZ, že je zadavatel povinen dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Týká se to vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru uchazeče.⁷

3.2 Druhy veřejných zakázek

Druhy veřejných zakázek jsou podrobně popsány v § 14 ZZVZ. Jsou děleny na zakázky na stavební práce, dodávky a služby. Při vypisování VZ je zadavatel povinen specifikovat, čeho se konkrétní zakázka týká. Tato informace je důležitá pro dodavatele, aby věděli, zda se požadovaný segment týká jejich činnosti a zda jsou tedy schopni podat nabídku v požadovaném rozsahu.

Veřejné zakázky na dodávky

„Zákon o zadávání veřejných zakázek za dodávky ve smyslu kategorie veřejných zakázek považuje jakékoliv pořízení věcí, zvířete či ovladatelné přírodní síly, a to bez ohledu na to, jakým způsobem k pořízení takové věci dochází. Tato legální definice dodávek navazuje na změny pojetí a kategorizace objektů práv podle občanského zákoníku.“⁸ Veřejnou zakázkou na dodávky je například dodávka ochranných pracovních pomůcek pro Integrovaný záchranný systém, nejedná se tedy o VZ na stavební práce, ani na služby.

⁶ KRČ, Robert. *Přezkum veřejných zakázek*, s. 85.

⁷ § 6 odst. 4, zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁸ PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*, s. 57.

Veřejné zakázky na stavební práce

Za VZ na stavební práce se považuje zhotovení stavby, projektové činnosti, které souvisí se zadanými stavebními pracemi. Jako příklad lze uvést stavbu dálnice, mostu, či silnice I. třídy. K těmto činnostem je potřeba vypracovat nejprve projekt. Stavbou se dle zákona rozumí výsledek stavebních a montážních prací, které vytvářejí jednotný celek a tento celek plní funkci hospodářskou nebo technickou. Aby byl naplněn požadavek ze zákona, je nutné, aby tyto znaky byly plněny úhrnně.⁹

Veřejné zakázky na služby

Veřejné zakázky na služby jsou děleny dle ZZVZ na dvě skupiny: veřejné zakázky na sociální a jiné zvláštní služby, které jsou přesně specifikovány v příloze č. 4 ZZVZ. Jako příklad lze jmenovat: zdravotní a sociální péče a související služby, povinné sociální zabezpečení a poskytování dávek, poštovní služby, mezinárodní služby atd. Tato kategorie služeb je zadávána dle § 129 ZZVZ ve tzv. „zjednodušeném režimu.“ Druhou skupinou jsou veřejné zakázky na služby ostatní a jsou zadávány dle standardního režimu VZ.¹⁰

3.3 Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky

Povinností zadavatele je vždy stanovit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky. Výše hodnoty veřejné zakázky určuje předpokládanou cenu, kterou je zadavatel ochoten vynaložit za vykonanou stavební práci, službu nebo dodávku. Podle této výše, se následně určuje režim, zda se jedná o nadlimitní, podlimitní anebo zjednodušený režim. V případě že se jedná o zakázku malého rozsahu, případně se jedná o zakázku ve zjednodušeném režimu spadající finančním limitem do zakázky malého rozsahu, předpokládanou hodnotu veřejné zakázky zadavatel neuvádí. Další výjimkou jsou sektorové VZ, kde je povinností zadávat dle zákona o VZ pouze nadlimitní veřejné zakázky. V případě podlimitních VZ se tato povinnost nepožaduje. Nové finanční limity VZ jsou stanoveny od 1. ledna 2020.

Na dodávky a služby

Hodnota nadlimitní VZ na dodávky a služby zadávané ústředními orgány státní správy je stanovena ve výši 3 568 964 Kč a veřejnými zadavateli na nižší úrovni 5 494 664 Kč. U VZ sociálních a jiných zvláštních služeb je výše stanovena na 19 257 000 Kč.

⁹ PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*, s. 5

¹⁰ PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*, s. 58.

Finanční limit sektorových veřejných zakázek a VZ v oblasti obrany nebo bezpečnosti je stanoven na 10 989 328 Kč. U sociálních a jiných zvláštních služeb jsou hodnoty stanoveny ve výši 25 676 000 Kč. Finanční limity jsou uvedeny bez DPH.¹¹

Na stavební práce

Finanční limit pro zadávání nadlimitních veřejných zakázek na stavební práce je stanoven ve výši nad 137 366 600 Kč¹². Pro zadávání podlimitních veřejných zakázek od 6 000 000 Kč do 137 366 600 Kč¹³ a zakázek ve zjednodušeném podlimitním režimu je stanoven do 50 000 000 Kč.¹⁴ Veřejné zakázky malého rozsahu (někdy je používán výraz „na výzvu“) jsou do 6 000 000 Kč. Finanční limity jsou uvedeny bez DPH.¹⁵

V případě nadlimitní sektorové veřejné zakázky je finanční limit stanoven na 137 366 600 Kč bez DPH.¹⁶ Sektorový zadavatel u podlimitních zakázek není povinen uvádět jejich vypsanou hodnotu.

3.4 Režimy veřejných zakázek

Zákonem jsou rozlišovány tři kategorie veřejných zakázek dle jejich předpokládané hodnoty: nadlimitní VZ, podlimitní VZ a veřejná zakázka malého rozsahu. Podle výše předpokládané hodnoty VZ se určuje režim, v jakém bude konkrétní zakázka zadávána. Zadavatel před zadáním veřejné zakázky je povinen uvést její hodnotu. Podle toho, jaké výše dosahuje, se určuje režim VZ. Zda nadlimitní, podlimitní. Zadavatel v průběhu soutěže postupuje dle toho režimu, který zvolil. Výjimkou jsou podlimitní sektorové VZ, u kterých se hodnota nestanovuje. Třetím režimem VZ je režim zjednodušený. Neurčuje se však podle výše předpokládané hodnoty, ale podle toho, zda je konkrétní VZ uvedena v seznamu služeb, přílohy č. 4 ZZVZ. Zadávání nadlimitních VZ je upraveno Evropskou zadávací směrnicí. Pokud VZ této hodnoty nedosahuje, tedy u podlimitních, je na volbě

¹¹ § 2, 3 zákona č. 172/2016 Sb., nařízení vlády o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, In.: Sbíрка zákonů, částka 66.

¹² § 4, zákona č. 172/2016 Sb., nařízení vlády o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, In.: Sbíрка zákonů, částka 66.

¹³ § 26 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbíрка zákonů*, rok 2016, částka 51.

¹⁴ § 52 a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbíрка zákonů*, rok 2016, částka 51.

¹⁵ § 27 b) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbíрка zákonů*, rok 2016, částka 51.

¹⁶ § 4, zákona č. 172/2016 Sb., nařízení vlády o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, In.: Sbíрка zákonů, částka 66.

příslušného státu Evropské unie, jak upraví postup při zadávání VZ. Je však potřeba dodržet § 6 ZZVZ, tedy zásadu transparentnosti, rovného zacházení, přiměřenosti a bez diskriminace.¹⁷

3.4.1 Podlimitní režim

Tento režim je iniciativa českého zákonodárce, Evropské směrnice upravují pouze zadávání nadlimitních VZ a regulace je ponechána na členských státech Evropské unie. Limity nadlimitní VZ jsou stanoveny vysoko, ZZVZ reguluje zadávání zakázek, jejichž hodnota nedosahuje finančních limitů pro nadlimitní VZ, ale také přesahuje limity veřejné zakázky malého rozsahu. Podlimitní VZ musí být zadavatelem zadávány v zadávacím řízení dle zákona, platí pro ně, ale zjednodušená pravidla.¹⁸ Pokud je zvolen zadavatelem při vypsání zadávacího řízení nadlimitní režim, je povinností zadavatel tento režim dodržet, i případě, že by byl oprávněn použít režim podlimitní¹⁹.

3.4.2 Zjednodušené podlimitní řízení

Zakázky, které jsou vypsány do hodnoty 50 mil. Kč bez DPH na stavební práce a také všech zakázek na dodávky a služby, lze použít zjednodušené podlimitní řízení, kde požadavky zadavatele na plnění kvalifikace jsou mírnější. Tento druh řízení je zahájen tím, že zadavatel na svém profilu uveřejní výzvu k podání nabídek na předmět plnění zadávacího řízení. Touto výzvou je vyzýván neomezený počet uchazečů k podání nabídky. Po uveřejnění, je zadavatel oprávněn zaslat konkrétním dodavatelům tuto výzvu. Minimální počet je dle zákona pět dodavatelů.²⁰ „Zadavatel nesmí s účastníky zadávacího řízení o podaných nabídkách jednat.“²¹ Výhodou pro zadavatele je krátká lhůta pro doručení nabídek, která činí jedenáct pracovních dnů od zahájení zadávacího řízení. Pro uchazeče však výhodou tato lhůta není, a to z důvodu, že nemají mnoho času na zpracování své nabídky.

Ve zjednodušeném podlimitním režimu může zadavatel použít pravidla pro zadávací řízení pro nadlimitní režim. Může použít i jiná kritéria kvalifikace dodavatele, než jsou

¹⁷ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 91.

¹⁸ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 184,185.

¹⁹ § 24, zákona č. 172/2016 Sb., nařízení vlády o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, In.: *Sbírka zákonů*, částka 66.

²⁰ PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*, s. 221.

²¹ § 53 odst. 2, zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

uvedena v části čtvrté, ustanovení § 81 až 85, § 87 a 88 zákona o VZ se použijí obdobně. Doklady o kvalifikaci předkládají uchazeči v nabídkách v kopiích a mohou je nahradit čestným prohlášením nebo jednotným evropským osvědčením pro veřejné zakázky podle § 87 ZZVZ. V průběhu zadávacího řízení může být dodavatel vyzván k předložení originálů nebo úředně ověřených kopií dokladů o kvalifikaci. Doklady prokazující základní způsobilost a profesní způsobilost musí být platné i nejpozději v době 3 měsíců před dnem podání nabídky.²²

3.4.3 Nadlimitní režim

V tomto režimu může zadavatel vypsat šest druhů zadávacích řízení. Otevřené a užší řízení lze zadat bez dalších podmínek. Na splnění předpokladů uvedených v ZZVZ je vázáno jednacím řízením bez uveřejnění, jednacím řízením s uveřejněním, řízením se soutěžním dialogem nebo řízením o inovačním partnerství.²³

Otevřené řízení

Nejpoužívanější druh výběrového řízení u zadavatelů, jak veřejných, tak i zadavatelů, kteří vypisují sektorové veřejné zakázky. Používá se také výraz „jednokolové“. Počet účastníků řízení v tomto případě není omezován. Co se týká posouzení podaných nabídek uchazečů „je zadavatel tedy pouze povinen provést posouzení kvalifikace a nabídky vybraného dodavatele, a to před oznámením o výběru dodavatele. Pokud se v takovém případě u vybraného dodavatele zjistí, že není pro veřejnou zakázku kvalifikován, k uzavření smlouvy bude vyzván další účastník v pořadí (§ 125 ZZVZ).“²⁴ Zadavatel si může sám zvolit, jak bude postupovat. Zda posoudí kvalifikaci všech uchazečů o VZ před posouzením a vyhodnocením nabídek nebo pouze uchazeče, prvního uchazeče, který plní kvalifikaci. Otevřené řízení je nejtransparentnější druh zadávacího řízení.²⁵

²² § 53 odst. 4, zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: Sbírká zákonů, rok 2016, částka 51.

²³ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 196.

²⁴ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 198,199.

²⁵ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 199.

Užší řízení

Jedná se druh výběrového řízení, kdy uchazeč předkládá zadavateli žádost o účast, která obsahuje požadované kvalifikační doklady bez ceny. Tohoto typu řízení se může zúčastnit neomezený počet uchazečů, kteří plní požadavky zadavatele na kvalifikaci. Pokud uchazeč splní požadovanou kvalifikaci, je zadavatelem vyzván na základě tzv. „výzvy k předložení nabídky“. Poté zadavatel, na základě ekonomické výhodnosti vybere nejlepšího uchazeče, se kterým uzavře smlouvu.

Jednací řízení s uveřejněním

Na rozdíl od otevřeného a užšího řízení není zadavatel obecně oprávněn použít k zadání veřejné zakázky jednací řízení s uveřejněním, aniž by byly splněny podmínky uvedené v dotčeném ustanovení zákona. To však neplatí pro podlimitní režim, postup při zadávání veřejných zakázek a sektorových zakázek a zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti, kde je jednací řízení s uvedením rovněž obecně použitelným druhem zadávacího řízení.²⁶

Jednací řízení bez uveřejnění

Tento typ výběrového řízení se používá pouze ve výjimečných případech. Není uváděn ve Věstníku veřejných zakázek, na profilu zadavatele ani v Ústředním věstníku Evropské unie. Je využit v případě, kdy není například vhodné vybírat dodavatele standartním způsobem (konkurenční prostředí). Dodavatel jako jediný plní specifické požadavky zadavatele. Tento druh řízení lze použít v případě, že zadavatel nezměnil podstatně zadávací podmínky oproti předchozímu otevřenému řízení, užšímu řízení nebo zjednodušenému podlimitnímu řízení. A to za předpokladu, že v něm:

- a) nebyly podány žádné nabídky nebo žádosti o účast;
- b) podané nabídky nesplňovaly požadavky zadavatele na předmět VZ nebo
- c) účastníci zadávacího řízení nesplnily podmínky účasti v žádosti o účast.²⁷

²⁶ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 205, 206.

²⁷ § 63 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

Řízení se soutěžním dialogem

Jedná se o typ zadávacího řízení, který přináší větší flexibilitu do procesu zadávacího řízení. Je potřeba, aby zadavatel uměl vyspecifikovat své potřeby, nicméně si není zcela jist ve všech ohledech, jaké je nejvhodnější řešení. Soutěžní dialog je specifickou fází v rámci zadávacího řízení, která zadavateli umožňuje, aby společně s uchazeči zadávacího řízení hledal jedno nebo více řešení, které budou naplňovat jeho potřeby. V průběhu zadávacího řízení má zadavatel možnost využít zkušeností dodavatelů a získat od nich zpětnou vazbu, která je nezbytná pro správné nastavení zadávacích podmínek. Na základě jednání v soutěžním dialogu budou identifikována řešení, která naplní potřeby zadavatele. Dodavatelé následně podávají nabídky odpovídajícím podmínkám v zadávací dokumentaci a předkládají vhodná řešení. O podaných nabídkách lze v určitých mezích s vítězným uchazečem jednat.²⁸

Řízení o inovačním partnerství

Tento způsob řízení se využívá v případech, kdy nelze uspokojit potřeby zadavatele řešením, která jsou standardně na trhu dostupná. Jedná se o inovaci ve stavebních pracích, službách nebo výrobcích. Jedná se o výběrové řízení, které se využívá velmi zřídka. Vzhledem k tomu, že podstatou inovačního partnerství je výzkum a vývoj, bude zpravidla v jeho důsledku docházet ke vzniku práv duševního vlastnictví. Zadavatel proto v zadávací dokumentaci povinně stanoví pravidla, jimiž se budou takto vzniklá práva duševního vlastnictví řídit.²⁹

3.4.4 Zjednodušený režim

Zjednodušený režim na sociální a jiné zvláštní služby, které jsou vymezeny v příloze č. 4 ZZVZ, se používá stejně pro nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky. Výjimku tvoří veřejné zakázky malého rozsahu. Zde se zadavatel řídí dle § 6, ZZVZ. Jak název režimu napovídá, postup při zadávání představuje značné zjednodušení oproti „základnímu“ nadlimitnímu režimu. Jedná se o novinku v zákoně č. 134/2016 Sb.³⁰

²⁸ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 227.

²⁹ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 238.

³⁰ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 395.

3.5 Zadavatel

Za zadavatele veřejné zakázky je považován dle § 4 ZZVZ, veřejný zadavatel, zadavatel zadávající sektorové VZ a dotovaný zadavatel. Zadavatel je povinen se řídit zákonem, dodržovat zásady transparentnosti, rovného zacházení, přiměřenosti a bez diskriminace. A dále dodržovat, mimo jiné zásadu 3E (efektivnosti – maximální výnos z vynaložených prostředků, hospodárnosti – minimální náklady na dosažení výsledků, účelnosti – naplnění cíle zadavatele, kvůli kterému je VZ vypisována). Tato zásada 3E není přímo uvedena v ZZVZ, ale aplikuje se v zadávacím řízení na zadání VZ.³¹

3.5.1 Veřejný zadavatel

Zákon považuje za veřejného zadavatele

- a) „Českou republiku, v případě České republiky se organizační složky státu považují za samostatné zadavatele,
- b) Českou národní banku,
- c) státní příspěvková organizaci,
- d) územní samosprávný celek nebo jeho příspěvková organizaci, jinou právnickou osobu, pokud byla založena nebo zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou a obchodní povahu, a jiný veřejný zadavatel ji převážně financuje, může v ní uplatňovat rozhodující vliv nebo jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu.“³²

Za zadavatele je dále považována osoba, která použije více než 200 000 Kč, nebo více než 50 % finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu veřejného zadavatele, rozpočtu Evropské unie nebo cizího státu. Výjimkou je VZ plněna mimo území Evropské unie.³³ „Při zadávání sektorových veřejných zakázek podle § 151, ZZVZ, včetně sektorových koncesí podle § 176, odst. 3, je zadavatelem také osoba uvedená v § 151, odst.

³¹ Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2019 [cit. 2020-08-28]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2013/07/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-za-rok-2019-f-1.pdf>.

³² § 4 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

³³ § 4 odst. 3, zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51

2 ZZVZ. ³⁴ Jedná se o veřejného zadavatele nebo o osobu, která vykonává relevantní činnost³⁵. Jsou jimi například poštovní služby, vodárenství, plynárenství atd.

3.6 Dodavatel

Za dodavatele je dle definice zákona osoba, která nabízí poskytnutí dodávek, služeb nebo stavebních prací, nebo více těchto osob společně. Za dodavatele, je, považována také pobočka závodu, v takovém případě se za sídlo dodavatele považováno sídlo pobočky závodu.³⁶ „Dodavatelem je osoba bez ohledu na její vztah k zadavateli nebo konkrétní veřejné zakázce. U osoby dodavatele není podstatné, jakou mají právní formu, ani to, jedná-li se o veřejnou nebo soukromou osobu.“³⁷ Dodavatel, který podává nabídku ve výběrovém řízení musí mít živnostenské oprávnění k požadované činnosti, být zapsán v obchodním rejstříku a musí plnit kvalifikační požadavky. Pokud neplní má, možnost plnit prostřednictvím jiného dodavatele, pokud tuto možnost zadavatel nezakázal v podmínkách výběrového řízení. Dodavatelem nemusí být fyzická nebo právnická osoba z České republiky, ale může jím být i zahraniční. Avšak musí mít oprávnění k podnikání v ČR.

3.7 Požadavky na kvalifikaci dodavatele u podlimitních veřejných zakázek

Zadavatel je dle zákona oprávněn po uchazečích požadovat splnění kvalifikačních předpokladů. Rozsah je uveden v zadávací dokumentaci. Povinnosti uchazeče je tyto požadavky plnit sám, nebo pomocí poddodavatele, případně podáním společné nabídky několika dodavatelů.

Zadavatel má právo požadovat předložení úředně ověřených kopií nebo originálu originálů dokladů. Požadavek se považuje také za splněný v případě, že zašle zadavateli odkaz na odpovídající informace vedené v informačním systému veřejné správy nebo

³⁴ § 4 odst. 3, zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

³⁵ Veřejně prospěšná činnost provozovaná na základě výhradního práva v oblastech, kde se vyskytuje monopol.

³⁶ § 5 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

³⁷ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 49.

v obdobném systému v jiném členském státu, který umožňuje dálkový přístup. Odkaz musí obsahovat internetovou adresu a údaje pro přihlášení a vyhledání požadované informace.³⁸

Jedním z nejčastějších pochybení zadavatelů je právě neurčité nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek, které zadavatel vymezil, při vypisování soutěže o VZ.³⁹

3.7.1 Základní způsobilost

Dodavatel, který podává nabídku musí plnit všechny body uvedené v § 74, ZZVZ. Tuto kvalifikaci prokazuje předložením čestného prohlášení, podepsaného statutárním orgánem nebo osobou zplnomocněnou (v tomto případě se dokládá plná také plná moc). Uchazeč prokazuje předložením, výpisu z evidence Rejstříku trestů, který se dokládá za právnickou osobu a statutární orgán, potvrzením z finančního úřadu o neexistenci daňových nedoplatků, potvrzení o stavu nedoplatků na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, penále a přírážce k pojistnému.

Self-cleaning neboli Obnovení způsobilosti účastníka zadávacího řízení. Dodavatel, který nesplňuje základní způsobilost dle § 74 ZZVZ doloží, že způsobilost obnovil, v průběhu zadávacího řízení, přijal nápravná opatření, zejména úhradu nedoplatků státním institucím a zavedení opatření proti pochybení. Tento způsob dokládání způsobilosti byl zaveden s novelou zákona o veřejných zakázkách. *„Možnost tzv. self-cleaningu je upravena pro nadlimitní režim. Uplatní se i v případě podlimitních zakázek zadávaných v některém z druhů zadávacích řízení pro nadlimitní režim a ve zjednodušeném režimu, nikoliv však v případě zjednodušeného podlimitního řízení.“*⁴⁰

3.7.2 Profesní způsobilost

Uchazeč dokládá svou odbornou a profesní způsobilost k realizování veřejné zakázky dle požadavku zadavatele. Profesní způsobilost je dokládá uchazeč předložením výpisu z obchodního rejstříku, živnostenského rejstříku (oprávnění k podnikání), které musí minimálně plnit požadavek zadavatele. Dále uchazeč prokazuje odbornou způsobilost členstvím v profesní samosprávné komory nebo jiné profesní organizaci. Z praxe

³⁸ POREMSKÁ, Michaela. *Veřejné zakázky stručně a prakticky*, s. 309.

³⁹ Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2019 [cit. 2020-08-28]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2013/07/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-za-rok-2019-f-1.pdf>.

⁴⁰ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 249.

týkajících se veřejných zakázek na stavební práce zadavatel nejčastěji požaduje např.: autorizovanou osobu dle zákona 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě v určitých oborech. Autorizace vydává Česká komora autorizovaných inženýrů. Dále lze jmenovat Úřední oprávnění výsledků zeměměřičských činností se uděluje dle § 13 odst. 1 písm. a) až c) zákona 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením. Úřední oprávnění uděluje Český úřad zeměměřičský a katastrální. Prokázat profesní způsobilost může uchazeč také prostřednictvím poddodavatele nebo společníka. Pokud tuto skutečnost zadavatel výslovně v zadávací dokumentaci nezakázal.

Základní a profesní způsobilost může uchazeč prokázat také prostřednictvím Výpisem ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů. Certifikátem, který je vydaný schváleným systémem certifikovaných dodavatelů je možno doložit kvalifikaci nebo její část. Všechny tyto dokumenty musejí být platné ke dni podání nabídky, případně žádosti o účast.

3.7.3 Ekonomická kvalifikace

Ekonomickou kvalifikaci prokazuje dodavatel předložením čestného prohlášení a Výkazem zisků a ztrát za poslední tři bezprostředně předcházející účetní období. V případě pozdějšího vzniku dodavatele, předkládá údaje o obratu za období od svého vzniku. Finanční limit je stanoven maximálně na dvojnásobek předpokládané hodnoty VZ. S ohledem na předmět veřejné zakázky může zadavatel požadovat doložit obrat uchazeče v určitém segmentu např.: výstavba nebo rekonstrukce pozemních komunikací. V předchozím zákoně č. 137/2006 Sb. ZZVZ bylo toto hodnotící kritérium zadavateli velmi využíváno.

3.7.4 Technická kvalifikace

Prostřednictvím tohoto typu kvalifikace je získáván široký přehled o uchazeči, zda bude moci plnit v plném rozsahu požadované technické požadavky zadavatele. Zda bude způsobilý díky svým zkušenostem s realizací staveb a prostřednictvím klíčových zaměstnanců předmětné dílo realizovat.

Zadavatel k prokázání kritérií technické kvalifikace může požadovat seznam stavebních prací, které realizoval dodavatel za posledních 5 let před zahájením zadávacího

řízení včetně osvědčení od objednatele o řádném poskytnutí a dokončení těchto prací, zadavatel může stanovit, že budou zohledněny doklady i za dobu delší, než posledních 5 let před zahájením zadávacího řízení, pokud je to nezbytně nutné pro zajištění přiměřené úrovně hospodářské soutěže⁴¹. Tato možnost ze zákona je však využívána v praxi velmi zřídka. Častým požadavkem zadavatelů, týkající se prokázání kvalifikace je požadavek, aby uchazeči předložili „seznam techniků a technických útvarů, kteří se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a to zejména těch, kteří zajišťují kontrolu kvality nebo budou provádět stavební práce, bez ohledu na to, zda jde o zaměstnance dodavatele nebo osoby v jiném vztahu k dodavateli.“⁴² K tomuto seznamu se dokládají např.: osvědčení o vzdělání, odborné kvalifikaci, životopisy atd.

Dalším z požadavků zadavatele může být dle zákona průměrný počet zaměstnanců společnosti za poslední 3 roky, přehled nástrojů a pomůcek, provozních nebo technických zařízení. Nastavením nepřiměřených nebo neodpovídajících požadavků zadavatele dochází v některých případech k omezování přístupu možných dodavatelů.

Prokázat kvalifikaci lze prostřednictvím poddodavatele, pokud si zadavatel v zadávací dokumentaci nevymezil, že tento způsob použit nelze anebo podáním společné nabídky. Pokud se dodavatel rozhodne podat nabídku společně s několika dodavateli, tak každý z nich prokazuje základní způsobilost dle § 74 ZZVZ a profesní způsobilost dle § 77, odst. 1 ZZVZ. Profesní způsobilost dle § 77, odst. 2 ZZVZ, ekonomickou kvalifikaci § 78 ZZVZ a technickou kvalifikaci § 78, § 79 a § 80 ZZVZ mohou prokazovat společně.⁴³ Dodavatel předkládá originály nebo ověřené kopie dokumentů v případě, že jej vyzve zadavatel s tím, že jeho nabídka je vyhodnocena jako nejlepší.

3.8 Prokázání společné kvalifikace

Zadavatel je oprávněn stanovit v zadávací dokumentaci bližší pravidla pro prokazování profesní způsobilosti podle § 77 odst. 2 ZZVZ, ekonomické nebo technické kvalifikace, pokud se dodavatelé účastní zadávacího řízení společně nebo prokazují kvalifikaci prostřednictvím jiných osob, zadavatel však nesmí vyloučit pravidla stanovená

⁴¹ § 79 odst. 2 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁴² § 79 odst. 2 písm. c), zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁴³ § 74, 77, 78, 79, 80 zákona 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

v § 82 a § 83 zákona. Pokud není zadavatelem nestanoveno jinak, prokazují dodavatelé a jiné osoby kvalifikaci společně.⁴⁴ Při prokazování kvalifikace v některých případech není možné sčítat kritéria. Například v ekonomické kvalifikaci sčítání obrátů obou společností tak, aby naplnily požadavek zadavatele. Nebo v technické kvalifikaci, při prokazování realizovaných významných staveb dodavatelem, je stanovena požadovaná finanční výše zadavatelem a je nutné tento požadavek splnit pouze jednou referenční stavbou. Ne dvěma nebo více.⁴⁵ Základní a profesní způsobilost prokazuje každý dodavatel samostatně dle § 103 odst. 1 ZZVZ však může být požadováno, aby všichni dodavatelé, kteří podali společně nabídku, vystupovali společně a nerozdílně vůči zadavateli.

3.9 Zadávací lhůta

Zadávací lhůta je lhůta stanovená zadavatelem, po kterou účastník zadávacího řízení nesmí odstoupit z průběhu výběrového řízení a je tedy svou nabídkou vázán. Délka zadávací lhůty začíná běžet okamžikem termínu podání nabídky.

Zadávací lhůta musí být stanovena s ohledem na předmět VZ a na druh zadávacího řízení. Tato lhůta neběží po dobu, ve které zadavatel nesmí uzavřít smlouvu dle § 246 ZZVZ. Pokud zadavatel nezašle uchazečům oznámení o výběru v průběhu zadávací lhůty, platí, že zadávací řízení je ukončeno. A zadavatel je povinen uchazečům uhradit náklady, které souvisí se zadávacím řízením.⁴⁶ V případě, že je určena délka zadávací lhůty, může zadavatel v některých případech požadovat po účastnících doložení jistoty.

3.10 Jistota

Zadavatel má dle ZZVZ právo na požadování jistoty. Uchazeč, který se soutěže účastní je povinen tento požadavek splnit. V případě, že zadavateli neposkytne součinnost je ze soutěže vyloučen. Forma složení jistoty je složení částky na bankovní účet zadavatele, bankovní záruky, pojištění záruky. Bankovní záruky jsou předkládány vždy v originálním vyhotovení, v listinné nebo elektronické podobě. Do nabídek v listinné podobě se přikládá rovněž kopie, která se archivuje společně s nabídkou u zadavatele.

⁴⁴ § 84 zákona 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁴⁵ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 272, 273.

⁴⁶ § 40 odst. 1, 2, 4 zákona 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

„Jistota je sice považována za institut zajišťovací, ale nikoli na splnění povinností ze smlouvy, k tomu je třeba zvolit některý ze zajišťovacích institutů upravených v občanském zákoníku.“⁴⁷ Jistota je vrácena účastníku řízení zpět v souladu s § 41, ZZVZ bez zbytečného odkladu.

Doložení jistoty formou bankovní záruky

Tento druh jistoty požaduje zadavatel při podání nabídky a slouží k poskytnutí součinnosti při předložení dokumentů dle § 122 ZZVZ, anebo uzavírání smlouvy s vítězem výběrového řízení dle § 124 ZZVZ. Vzniká písemným prohlášením banky, že uspokojí věřitele za stanovených podmínek, v případě že uchazeč neposkytne součinnost při podepsání smlouvy o dílo. Po podepsání smlouvy se jistota uvolňuje v souladu s § 41, odst. 6 ZZVZ.⁴⁸ Zadavatelé v některých případech požadují při doložení bankovní záruky do nabídky, aby tato jistota byla vystavena bankou, která plní nastavená kritéria zadavatele. Dufek, Korytářová, Apeltauer se k ratingu bank vyjadřují takto: Je otázkou, jak definovat solventnost a renomovanost banky. Potíž může například nastat, pokud záruční listinu vystaví tajemná privátní banka registrovaná na karibském ostrově. Někdy bývají zadavateli požadovány ratingy bank na určitý stupeň. Ne všechny bankovní domy registrované v ČR tato ratingová hodnocení mají a není to nutně z důvodu jejich horší finanční situace.⁴⁹ Pokud zadavatel v požadavcích na bankovní záruku nastaví požadavky na rating banky, příliš přísně, tak je možné, že si tím omezí okruh případných uchazečů, kteří by měli zájem podat nabídku, ale díky tomuto požadavku nemohou.⁵⁰ Po ukončení výběrového řízení je zadavatel povinen originál bankovní záruky vrátit zpět dodavateli, který ji následně vrací bance, která tuto záruku vystavila.

Doložení jistoty formou pojištění záruky

Pojistná smlouva se uzavírá tak, že pojištěným je uchazeč a oprávněnou osobou, které se případně pojistné plnění vyplatí, je zadavatel. „*Výše pojistného plnění, kterou se pojišťovna zavázala vyplatit věřiteli (zadavateli) pro případ vzniku pojistné události, musí*

⁴⁷ POREMSKÁ, Michaela. *Veřejné zakázky stručně a prakticky*, s. 103.

⁴⁸ GALÁŘ, Jan. K některým problematickým otázkám institutu jistoty podle ZZVZ. © *EPRAVO.CZ – Sbirka zákonů, judikatura, právo* [online]. Ostrava, 2018, 1 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-nekterym-problematickym-otazkam-institutu-jistoty-podle-zzvz-108351.html>

⁴⁹ DUFEK, Zdeněk, Jana KORYTÁROVÁ, Tomáš APELTAUER, et al. *Veřejné stavební investice*, s. 245.

⁵⁰ DUFEK, Zdeněk, Jana KORYTÁROVÁ, Tomáš APELTAUER, et al. *Veřejné stavební investice*, s. 245.

odpovídat, alespoň výši zadavatelem požadované jistoty.⁵¹ Tato forma jistoty obsahuje závazek, vyplatit zadavateli pojistné plnění, pokud uchazeč nepředloží doklady požadované zadavatelem a pokud neposkytl součinnost při podpisu smlouvy. Platnost záruky je po celou dobu zadávací lhůty.

Doložení jistoty formou složení peněžní částky na účet zadavatele

Zadavatel nemá oprávnění s těmito prostředky, jakkoliv manipulovat a je povinen po skončení zadávacího řízení nebo po zániku jeho účasti v řízení tyto prostředky účastníkovi vrátit bez zbytečného odkladu. Včetně úroků, které byly zúčtovány peněžním ústavem. Netýká se to situací, kdy zadavateli vznikne právo na plnění z jistoty dle § 41 odst. 8 ZZVZ.⁵² Doklad o složení jistoty (výpis z účtu, doklad z banky apod.) se dokládá do nabídky uchazeče.

3.11 Pravidla komunikace mezi dodavatelem a zadavatelem

Komunikace mezi zadavatelem a uchazečem probíhá v elektronicky písemné formě. Komunikace probíhá v rovině zásad transparentnosti, rovného zacházení a bez diskriminace. Jiné způsoby jednání např.: telefonické, použít nelze. Vyjma případů, kdy, zákon přímo či nepřímo vyžaduje písemnou formu pro určitý úkon či jednání, lze použít i ústní komunikaci, k její obsah však musí být v dostatečné míře zdokumentován, zejména zápisem, zvukovou nahrávkami nebo souhrny hlavních prvků komunikace.⁵³

3.12 Způsob podání nabídek

Nabídky se podávají v písemné nebo elektronické podobě prostřednictvím zadavatelem stanoveného elektronického nástroje.⁵⁴ Elektronické nástroje musí poskytovat soulad se ZZVZ, a dále plnit podmínky týkající se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody, jsou stanoveny ve Vyhláše

⁵¹ PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*, s. 165.

⁵² KOSEČEK, Radim a Jan TEJKAL. *Lze doplnit doklad, který prokazuje poskytnutí jistoty?* [online]. 1 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.akfiala.cz/aktualne/lzde-doplnit-doklad-ktery-prokazuje-poskytnuti-jis>

⁵³ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 545.

⁵⁴ § 107 odst. 1 č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

č. 260/2016 Sb.⁵⁵ Jako příklad elektronického nástroje lze jmenovat: E-ZAK (eZakázky), NEN (Národní elektronický nástroj), Tender arena, FEN CDD (Funkční elektronický nástroj – centrální databáze dodavatelů), atd. V současné době dochází ke sjednocování přístupu komerčních elektronickým nástrojům prostřednictvím FEN CDD. Zadavatel v některých případech požaduje nabídku elektronicky podepsat. K tomu je potřeba, aby oprávněná osoba uchazeče měla certifikovaný elektronický podpis, který slouží k autentizaci a identifikaci. Jeho vydání zajišťují poskytovatelé certifikačních služeb. Jako příklad lze jmenovat Českou poštu, s. p.

Nabídka v listinné podobě se doručuje zadavateli v řádně uzavřené obálce označené názvem VZ, uchazeč může podat pouze jednu nabídku v zadávacím řízení. Nabídka, která obsahuje varianty dle § 102 ZZVZ je považována za jednu nabídku. Dodavatel, který podal nabídku v zadávacím řízení nesmí být současně osobou, jejímž prostřednictvím jiný uchazeč v tomto řízení prokazuje kvalifikaci. Pokud dodavatel podal více nabídek samostatně nebo s jinými dodavateli, nebo podal nabídku a současně jiný dodavatel jím prokazuje kvalifikaci bude zadavatelem vyloučen.⁵⁶ V některých případech je možné například u podlimitních sektorových zakázek, nebo na veřejných zakázek malého rozsahu podat nabídku elektronickou nebo formou v listinné podobě. Záleží na rozhodnutí zadavatele, který způsob zvolí.

3.13 Otevírání nabídek, jejich posouzení a hodnocení

U otevírání obálek záleží, jakým způsobem byla nabídka podána, zda elektronicky nebo v listinné podobě (zapečetěné obálce). Podání nabídky v listinné podobě probíhá tak, že uchazeč na obálku uvede název veřejné zakázky, svoje identifikační údaje a uvede upozornění „neotevírat“. Tento požadavek velice často zadavatelé požadují, i když nad rámec zákona o VZ. Zapečetěná obálka se předá zadavateli do stanoveného termínu odevzdání, uvedeného v zadávací dokumentaci. *„Zadavatel je povinen dle § 110, odst. 1, ZZVZ zahájit otevírání obálek „bez zbytečného odkladu“ po uplynutí lhůty pro podání*

⁵⁵ Vyhláška č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkající se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 101.

⁵⁶ § 107 odst. 2, 3, 4 5 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

nabídek.“⁵⁷ Z otevírání obálek je zadavatel povinen vytvořit písemný protokol, jehož součástí jsou identifikační údaje účastníků, jejichž obálka s nabídkou byla otevřena a dále kritérium hodnocení např. nabídková cena bez DPH.

„Otevřením nabídky v elektronické podobě se rozumí zpřístupnění jejího obsahu zadavateli. Nabídky v elektronické podobě otevírá zadavatel po uplynutí lhůty pro podání nabídek.“⁵⁸ Při otevírání nabídek v elektronické podobě je kontrolováno zadavatelem, zda nabídka byla doručena ve stanovené lhůtě, zda je autentická a zda s datovou zprávou obsahující nabídku nebylo před jejím otevřením manipulováno.⁵⁹ Nabídky s šifrovaným obsahem se podávají prostřednictvím certifikovaného nástroje, který je určen zadavatelem v požadavcích na zpracování nabídky. Zadavatel nesmí otevírat nabídky před termínem podání. Na pozdější podání nabídek zadavatelé neberou zřetel. S nabídkami uchazečů nesmí být nijak manipulováno před otevřením, resp. zpřístupněním nabídek.

Nově je dle zákona možné tzv. doplňování nabídek, a to nejenom jejich vysvětlení. Nabídka může být doplněna na základě § 46 odst. 1 ZZVZ o údaje a doklady, vzorky nebo modely, které nebudou hodnoceny podle kritérií hodnocení. Toto se za změnu nabídky nepovažuje. Za vysvětlení (objasnění) se považuje také oprava položkového rozpočtu, ale podmínkou je, že nesmí být dotčena celková cena.⁶⁰

Zadavatelem je v některých případech stanovena komise k provádění jednotlivých úkonů v zadávacím řízení. Volba zřízení komise je na zadavateli. Není tedy povinností zadavatele, takovou komisi ustanovit k jakémukoliv z úkonů v zadávacím řízení. Vyjma zakázek nad 300 000 000 Kč, kdy je zadavatel povinen tuto komisi ustanovit v minimálním počtu pět členů. Pro jakoukoliv komisi platí, že se její úkony považují za úkony zadavatele. Nebere se ohled na to, zda se jedná o zaměstnance zadavatele nebo o externí osoby. Za porušení zákona je odpovědný zadavatel, nikoliv komise nebo její členové.⁶¹

⁵⁷ § 110 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁵⁸ § 109 odst. 1, zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁵⁹ § 109 odst. 2, zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

⁶⁰ POREMSKÁ, Michaela. *Veřejné zakázky stručně a prakticky*, s. 146

⁶¹ PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*, s. 171, 172.

3.14 Ukončení zadávacího řízení

Zadávací řízení se považuje za ukončené v případě, že je uzavřena smlouva na veřejnou zakázku, uzavřena rámcová dohoda nebo zavedení dynamického nákupního systému. Za ukončení zadávacího řízení je považováno také jeho zrušení. K němu může zadavatel zásadně přistoupit pouze z důvodu vymezených zákonem, které jsou upraveny v ustanovení § 127 ZZVZ, kromě zjednodušeného režimu, kde zadavatel není těmito důvody vázán, a postupu při zadávané sektorové zakázce, kde si zadavatel může vyhradit možnost zrušení zadávacího řízení i bez splnění podmínek, které jsou stanoveny v § 127 ZZVZ.⁶²

3.15 Podání námitek

*„Námítka lze podat dle ZZVZ proti postupu zadavatele souvisejícího se zadáváním podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek. Z formulace podlimitní veřejné zakázky vyplývá, že pod ni nespádají zakázky malého rozsahu, a proto nelze podat námítka u veřejných zakázek malého rozsahu.“*⁶³ Stěžovatelem tak může být pouze „dodavatel“. Za dodavatel je považována dle § 5, ZZVZ osoba, která nabízí poskytnutí dodávek, služeb či stavebních prací, nebo více těchto osob společně.⁶⁴ Námítka se podává výhradně písemně. Musí splňovat obsahové náležitosti podle § 244 ZZVZ, jinak je musí zadavatel podle § 245 odst. 3 ZZVZ odmítnout.⁶⁵

3.16 Lhůta pro podání námitek

Zákonná lhůta pro podání námitek se dle obecné zásady počítá (15 dnů) ode dne následujícího po dni, kdy došlo k rozhodné skutečnosti (den, kdy se stěžovatel dozvěděl o domnělém porušení zákona, nebo mu byl doručen, či byl zveřejněn konkrétní úkon zadavatele a podobně). Obecně je nezbytné konstatovat, že námítka musí být poslední den lhůty doručeny zadavateli. Námítka stěžovatele se podává elektronicky datovou zprávou, emailem, na nosiči dat.⁶⁶

⁶² KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 182.

⁶³ KRČ, Robert. *Přezkum veřejných zakázek*, s. 5.

⁶⁴ PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*, s. 879.

⁶⁵ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 606.

⁶⁶ PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*, s. 885

3.17 Uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem

Po posouzení výhodnosti nabídky a předložení požadovaných dokumentů v ověřené kopii nebo originále, přistupuje zadavatel k podpisu smlouvy o dílo s uchazečem. Zadavatelé připouštějí pouze nepodstatné změny ve smlouvě ze strany uchazeče. Na změnu ve smlouvě nemá dodavatel automaticky nárok. „*Výběr dodavatele u veřejných stavebních investic není na libovůli investora, ale musí postupovat přesně předepsanou procedurou upravenou v zákoně č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.*“⁶⁷

V případě, že nejsou dodržena pravidla stanovená zadavatelem pro zadání veřejné zakázky nebo pro zvláštní postup podle části šesté, přičemž tím ovlivní nebo může ovlivnit výběr dodavatele nebo výběr návrhu, a dosud nedošlo k uzavření smlouvy, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zruší zadávací řízení nebo soutěž o návrh nebo jen jednotlivý úkon zadavatele.⁶⁸ Uzavření smlouvy s vybraným uchazečem je velmi významným milníkem z hlediska možnosti přezkoumání úkonů zadavatele orgánem dohledu. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže může uložit nápravné opatření dle § 263 odst. 2 ZZVZ pouze do okamžiku uzavření smlouvy. Po dobu zákazu uzavřít smlouvu (§ 40 odst. 2 ZZVZ) neběží zadávací lhůta. Výsledkem je, že účastníci zadávacího řízení z něj mohou v době zákazu odstoupit, což by nebylo podle § 40 odst. 1 ZZVZ možné, pokud by běžela zadávací lhůta. Zadavatel a vybraný dodavatel jsou povinni smlouvu uzavřít bez zbytečného odkladu po uplynutí lhůty zákazu uzavřít smlouvu. Jedná se o novinku v zákoně, oproti předešlé právní úpravě, kde činila lhůta 15 dní. Za nedodržení lhůty nejsou vymáhány žádné sankce.⁶⁹

3.18 Změna závazku ze smlouvy

Ve stávající právní úpravě jsou vyjasněny situace, které zadavateli umožňují změnit závazek ze smlouvy na VZ, aniž by bylo potřeba vypsát nové zadávací řízení. Rozsah těchto možností se rozlišuje. Zadavatel je oprávněn na základě rozsahu těchto možností, které jsou uvedeny v § 222 ZZVZ změna závazku ze smlouvy, realizovat bez jakéhokoliv zadávacího řízení, a to včetně víceprací, které bylo nutno v dřívější právní úpravě zadat v jednacím řízení bez uveřejnění. Změny, které jsou v § 222 ZZVZ povoleny, aniž by bylo

⁶⁷ DUFEK, Zdeněk, Jana KORYTÁROVÁ, Tomáš APELTAUER, et al. *Veřejné stavební investice*, s. 205.

⁶⁸ KRČ, Robert. *Přezkum veřejných zakázek*, s. 82.

⁶⁹ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 379, 380.

požadováno zadat nové zadávající řízení: pokud se jedná o nepodstatné změny ve smyslu § 222 odst. 3 ZZVZ, a jsou tedy dle § 222 odst. 1 ZZVZ a contrario přípustné. V § 222 jsou uvedeny změny, které se za podstatné nepovažují a nezadáva se tedy nové zadávací řízení, včetně jednacího řízení bez uveřejnění. Změna týkající se osoby dodavatele, který je považována vždy za podstatnou změnu závazku ze smlouvy na VZ je za určitých okolností povolena.⁷⁰

3.19 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

V případě, že zadavatel nevyhoví námitkám uchazeče, má dodavatel právo obrátit se na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím podání návrhu.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS) má následující pravomoci:

- rozhoduje o tom, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky nebo při zvláštním postupu postupoval v souladu s ZZVZ,
- rozhoduje o tom, zda postup zadavatele, který směřuje k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení, je v souladu s ZZVZ,
- ukládá nápravná opatření (zrušení zadávacího řízení, zrušení soutěže o návrh, zrušení jednotlivého úkonu zadavatele, zrušení rozhodnutí o námitkách, zákaz dalšího postupu, zákaz plnění smlouvy),
- rozhoduje o návrhu po ukončení fáze inovačního partnerství,
- kontroluje podle kontrolního řádu soulad úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek s ZZVZ,
- projednává přestupky zadavatelů a ukládá sankce za jejich spáchání.⁷¹

ÚOHS by měl při svém rozhodování dodržovat § 6, ZZVZ o zachování transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a postupovat bez diskriminace. Při řízení před ÚOHS, úřad postupuje podle ZZVZ se subsidiárním (podpůrným) použitím Správního řádu⁷². Úřad nemá pravomoc přezkoumávat zakázky malého rozsahu a koncese malého rozsahu. V případě, že se uchazeč rozhodne podat stížnost proti postupu zadavatele k ÚOHS je povinen zaplatit tzv. „kauci“ na účet úřadu. Až poté se začne úřad zabývat

⁷⁰ KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*, s. 569, 570,

⁷¹ KRČ, Robert. *Přezkum veřejných zakázek*, s. 45, 46.

⁷² JEMELKA, Luboš. *Správní řád: komentář*. 6. vydání, 2019, Beckova edice komentované zákony

přezkoumáním návrhu. Výše kauce či její odpuštění je stanovena dle § 255 odst. 1 a 2 zák. 134/2016 Sb. Stěžovatel společně s námitkou dokládá všechny potřebné dokumenty potřebné k posouzení úřadem.

4 Vlastní práce

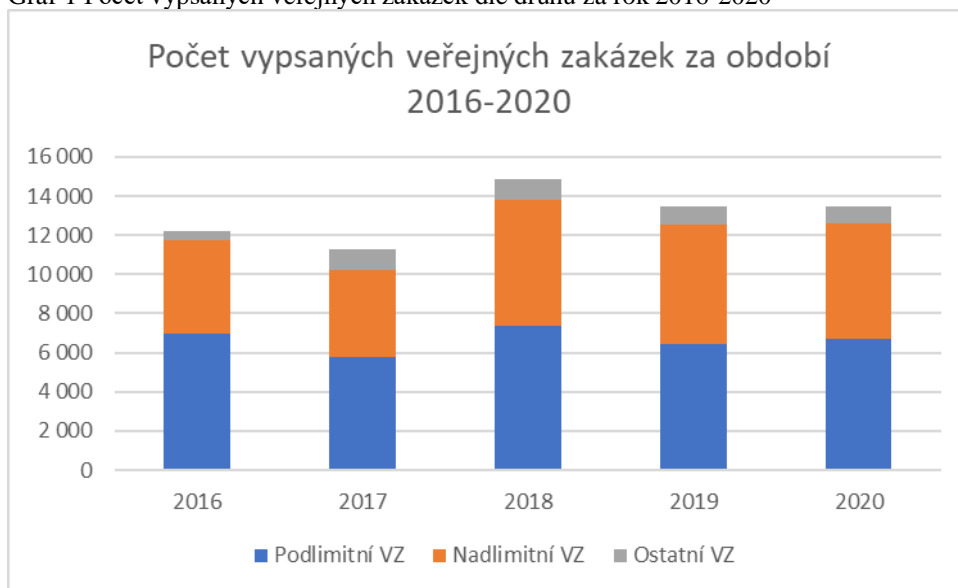
Praktická část je zaměřena na podlimitní veřejné zakázky na stavební práce vypsaných dle zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb., který vychází ze směrnic Evropské unie. Práce je rozdělena na několik částí. V první části je grafické znázornění, ve kterém jsou uvedeny vypsané veřejné zakázky nadlimitní, podlimitní a ostatní, do kterých spadají zakázky malého rozsahu nebo zakázky, u kterých nebyl určen režim zadavatelem. V další části jsou uvedeny veřejné zakázky dle druhu a to, na dodávky, na služby a na stavební práce. Data za jednotlivá období jsou komparována. V obou částech je graficky zobrazeno období pěti let.

V další kapitole praktické části jsou popsány pochybení zadavatelů při vypisování podlimitních veřejných zakázek na stavební práce tím, jak byly nastaveny například nepřiměřené požadavky v zadávacím řízení, pochybení při komunikaci s uchazečem a jeho neoprávněné vyloučení z výběrového řízení atd. Jedná se tedy o přešůpek zadavatele dle § 268 ZZVZ anebo o § 269 ZZVZ přešůpek při uveřejňování. Dále jsou zde uvedeny tři praktické případy z rozhodnutí ÚOHS, které se týkají pochybení zadavatelů, kterých se dopustili dle § 268 a § 269 ZZVZ. Je zde uvedeno doporučení, kterým postupem by se zadavatelé měli řídit, aby k nedošlo k dalšímu takovému pochybení. Další kapitola praktické části se věnuje řízenému rozhovoru se dvěma zkušenými právními specialisty, kteří se zabývají převážně veřejnými zakázkami na stavební práce. Rozhovor je veden za účelem výzkumu stávající právní úpravy ZZVZ. Otázky jsou směřovány k častým problémům, při zpracování nabídek uchazečem, zda zadavatele postupují dle zákonné úpravy o zadávání VZ, zda některé části zákona nečiní v praxi problémy nebo nedorozumění.

4.1 Vypsané veřejné zakázky podlimitní, nadlimitní a ostatní

Vývoj počtu zadaných veřejných zakázek v podlimitním, nadlimitním režimu je popsán níže v grafu číslo 1. A dále ostatní zakázky, které se týkají zakázek malého rozsahu nebo zakázek, u kterých zadavatel neuvedl jejich režim. Je sledováno období 2016-2020.

Graf 1 Počet vypsaných veřejných zakázek dle druhu za rok 2016-2020

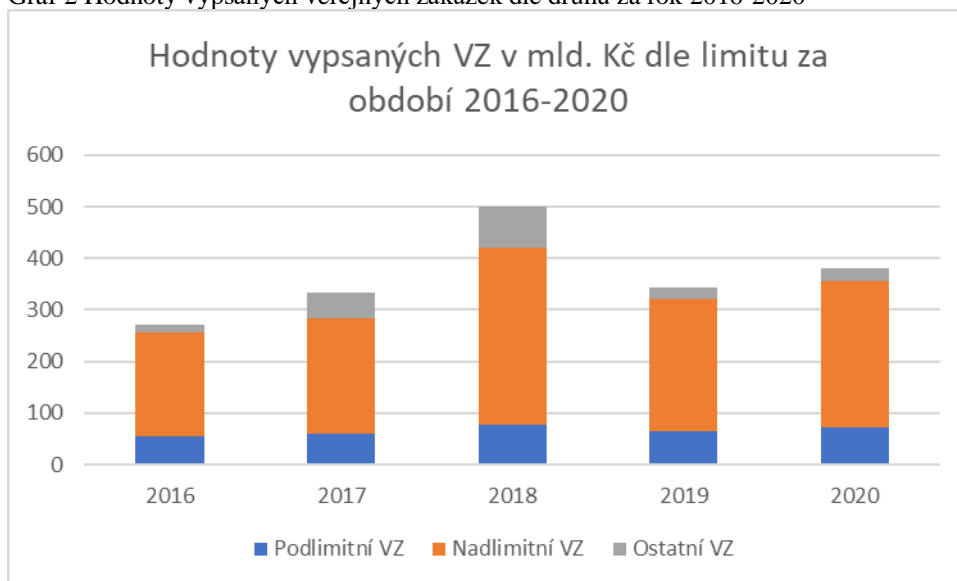

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách.⁷³ Zpracování: vlastní.

Z grafického znázornění za sledované období vyplývá, že v každém roce převažoval počet VZ, které byly zadány v podlimitním režimu. Největší rozdíl v počtu zadáných VZ v podlimitním a nadlimitním režimu byl v roce 2016, kdy tento rozdíl dosahoval výše 2 224 zadáných VZ. Naopak nejmenší rozdíl mezi VZ v podlimitním a nadlimitním režimu byl v roce 2019 a činil 337 zadáných VZ. Nejmenší počet vypsaných VZ v podlimitním režimu byl v roce 2017 a činil 5 758 vypsaných zakázek, a dále nadlimitních kde bylo vypsáno pouze 4 486 zakázek. Nejvíce vypsaných veřejných zakázek bylo v roce 2018 a to celkem 14 890 zadáných. V roce 2019 následoval pokles, u nadlimitních VZ o 267 a u podlimitních o 297 zadáných veřejných zakázek, celkově tedy o 1 418 včetně ostatních zakázek. Rok 2020 byl téměř stejný, co se týká počtu vypsaných VZ jako rok předešlý.

⁷³ Informační systém o veřejných zakázkách. www.isvz.cz [online]. 2016-2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer/Default.aspx?focusedNodeId=57cb210b-49a5-41bf-8a51-999d6d1c129e>

Graf 2 Hodnoty vypsaných veřejných zakázek dle druhu za rok 2016-2020

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách.⁷⁴ Zpracování: vlastní.

Z hlediska sledovanosti finančního vyjádření v grafu číslo 2 převažovali zakázky nadlimitní. Ve finančním vyjádření byl nejúspěšnější rok 2018 u podlimitních VZ, kde zadavatelé uveřejnili zakázky v hodnotě 78 mld. Kč a rovněž u nadlimitních, kde byly vypsané zakázky za 342 mld. Kč a ostatní veřejné zakázky byly uveřejněny ve stejném roce za 80 mld. V tomto roce byly celkově uveřejněny zakázky za 500 mld. Kč. V roce 2019 následoval pokles, a to na celkovou hodnotu 343 mld. Kč vypsaných zakázek. V roce 2020 můžeme sledovat mírný nárůst o 37 mld. Kč celkově. Zakázky v podlimitním režimu byly vypsané za 73 mld. Kč a v nadlimitním režimu za 283 mld., ostatní činily 24 mld. Kč.

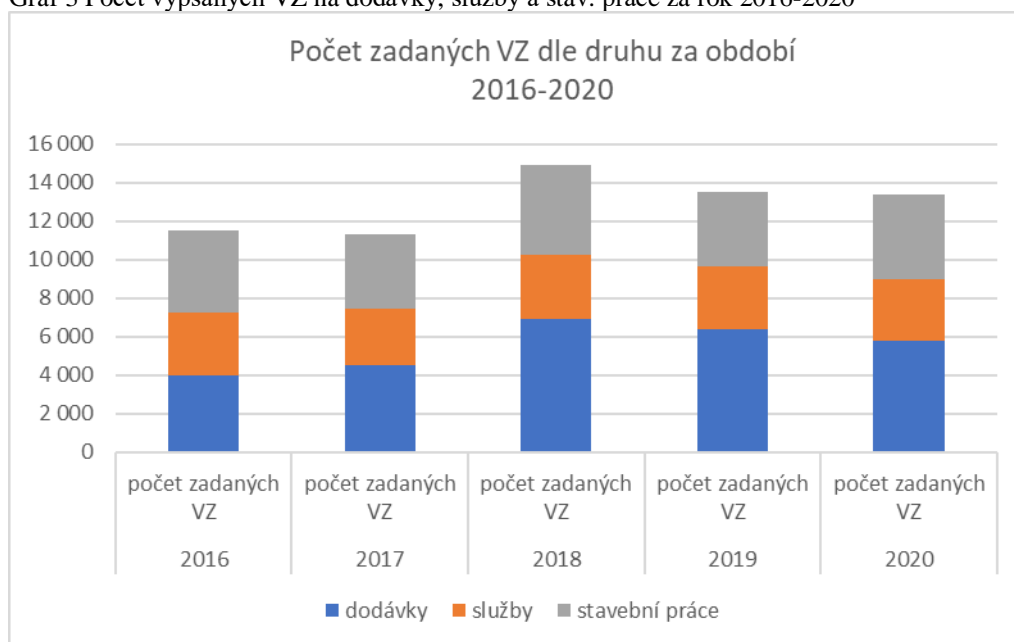
Podlimitní režim je flexibilnější a z hlediska administrativního zpracování je méně náročný, než, režim nadlimitní. Je na vůli zadavatele, zda bude požadovat po uchazečích ekonomickou anebo technickou kvalifikaci. Lhůty pro podání nabídek jsou zde zkrácené oproti nadlimitnímu režimu.

⁷⁴ Informační systém o veřejných zakázkách. www.isvz.cz [online]. 2016-2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer/Default.aspx?focusedNodeId=57cb210b-49a5-41bf-8a51-999d6d1c129e>

4.2 Vypsání veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce

V grafickém znázornění za sledované období je uvedeny počet a vypsání veřejných zakázek dle zákona o zadávání veřejných zakázek za období 2016 až 2020. Tento segment se týká zakázek na dodávky, služby a stavební práce.

Graf 3 Počet vypsání VZ na dodávky, služby a stav. práce za rok 2016-2020

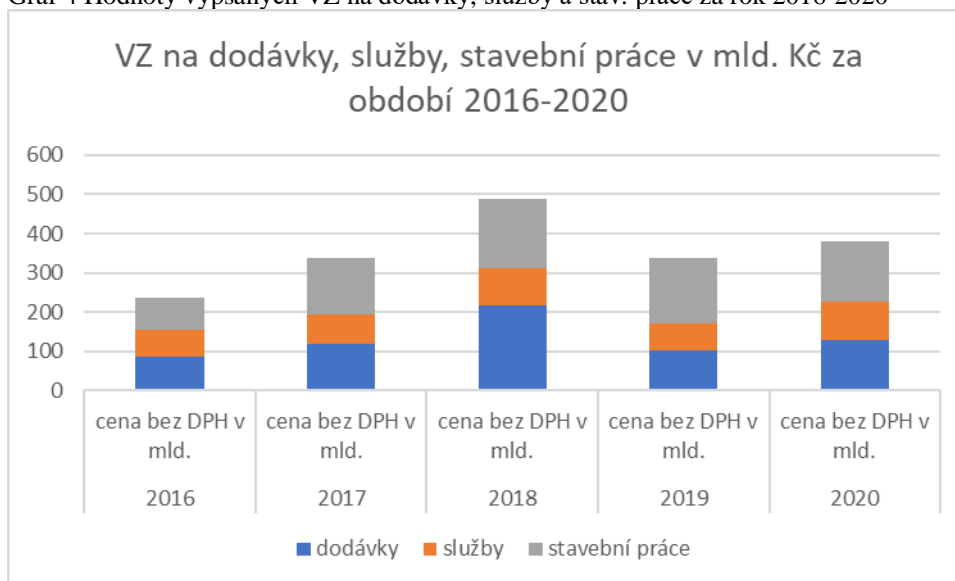

Zdroj: Informační servis o veřejných zakázkách.⁷⁵ Zpracování: vlastní.

Za sledované období je patrné, že nejvíce zadání veřejných zakázek na dodávky byl rok 2018 v počtu 6 902 a nejméně v roce 2016 a to 3 952 zadání. Do roku 2018 byl zaznamenán růst v tomto segmentu, který následně postupně klesal až do roku 2020. Vypsání VZ na služby dosahovaly nejvyššího počtu vypsání 3 339 v roce 2018. V roce 2017 byl nejnižší počet zadání VZ 2 988 na služby. Od roku 2018 je následující období počet vypsání zakázek na služby obdobný. Zakázek na stavební práce bylo nejvíce vypsáno v roce 2018 v počtu 4 684. Nejméně vypsání stavebních zakázek bylo v roce 2017, jejichž výše dosahovala 3 836. Nejvíce vypsání VZ bylo v roce 2018, kde celkový počet dosahoval 14 925 zakázek a nejméně bylo vypsání v roce 2016 a to 11 535 celkově zadání.

⁷⁵ Informační systém o veřejných zakázkách. www.isvz.cz [online]. 2016-2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer/Reports/ReportPreview.aspx?isNodeId=true&id=e07dda08-65ef-4286-822b-b50c44037671>

Graf 4 Hodnoty vypsaných VZ na dodávky, služby a stav. práce za rok 2016-2020

Zdroj: Informační servis o veřejných zakázkách.⁷⁶ Zpracování: vlastní.

V grafu č. 4 jsou uvedeny vypsané veřejné zakázky na dodávky, služby a stavební práce za období 2016-2020. Ve finančním vyjádření byl nejúspěšnější rok 2018, kde byly vypsané VZ na dodávky v hodnotě 216,08 ml. Kč. Nejmenší finanční hodnoty 84,56 ml. Kč dosahovaly vypsané zakázky na dodávky v roce 2016. Nejúspěšnější rok 2020, kde zakázky na služby dosahovaly hodnoty 100,52 mld. Kč. Zakázek na stavební práce bylo vypsáno za 176,22 mld. Kč v roce 2018, což je nejvíce za sledované období v tomto segmentu. Naopak nejméně zakázek na stavební práce bylo vypsáno v roce 2016, kde byly zakázky zadány pouze za 80,53 mld. Kč. Celkově nejúspěšnějším rokem z hlediska vypsaných zakázek na všechny tři segmenty byl rok 2018, kde bylo vypsáno za 487,17 mld. Kč. Nejméně v roce 2016 a to za 235,83 mld. Kč.

4.3 Nejčastější pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek

Tato kapitola se věnuje popsáním a komparaci nejčastějších přestupků zadavatelů dle § 268 a přestupky při uveřejňování § 269 ZZVZ při vypisování soutěže za období 2015-2019, která řešil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Týká se všech druhů a všech režimů veřejných zakázek. Data z tabulky č. 1 jsou následně vyhodnocena.

⁷⁶ Informační systém o veřejných zakázkách. www.isvz.cz [online]. 2016-2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer/Reports/ReportPreview.aspx?isNodeId=true&id=e07dda08-65ef-4286-822b-b50c44037671>

Tabulka 1 Nejčastější druhy pochybení zadavatelů za období 2015-2019

Druh pochybení zadavatelů	2015	2016	2017	2018	2019
Neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek. Nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem.	ano	ano	ano	ano	ano
Nepřiměřené (diskriminační) nastavení podmínek kvalifikace.	ano	ano	ano	ano	ano
Zadání veřejné zakázky zcela mimo režim zákona o zadávání VZ (ač byl zadavatel podle zákona povinen postupovat).	ano	ano	ano	ano	-
Nesprávný postup zadav., který nevyločil z účasti v ZŘ dodavatele, jehož nabídka nebyla v souladu se zák. nebo s požadavky zadavatele.	ano	ano	ano	-	-
Neoprávněné zrušení zadávacího řízení zadavatelem.	ano	ano	-	-	-
Nesprávné posouzení a hodnocení nabídek zejména v souvislosti s mimořádně nízkou nabídkovou cenou a stanovením subjektivních hodnotících kritérií zadavatelem. Porušení uveřejňovací povinnosti.	ano	ano	-	-	-
Výběr dodavatele, který nesplnil podmínky účast (z oznámení o výběru dodavatele není zcela zřejmé, že došlo k prokázání kvalifikace apod.). Nerozhodnutí, nebo neúplné vypořádání námitek dodavatele.	-	-	-	ano	ano
Nezákonné využití jednacího řízení bez uveřejnění.	-	-	ano	ano	-
Dělení veřejných zakázek. Nezákonné rozdělení VZ.	-	-	ano	-	-

Zdroj: ÚHOS⁷⁷, vlastní zpracování

Byla provedena komparace údajů z výročních zpráv ÚOHS, které se týkají nejčastějších pochybení zadavatelů za období 2015–2019. Nejčastějším pochybení zadavatelů za sledované období je „nepřiměřené (diskriminační) nastavení podmínek kvalifikace“ a „neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem“, které se vyskytlo v těchto případech v každém sledovaném roce. Dále v období čtyř let došlo k pochybení zadavatelů při „zadání veřejné zakázky zcela mimo režim zákona o zadávání VZ (ač byl zadavatel podle zákona povinen postupovat).“ V období tří let byl zvolen „nesprávný postup zadavatele, který nevyločí v zadávacích řízení dodavatele, jehož nabídka nebyla v souladu se zákonem nebo požadavky zadavatele.“ „Neoprávněné zrušení zadávacího řízení zadavatelem, nesprávné posouzení a hodnocení nabídek týkající se nízké nabídkové ceny“, „stanovení subjektivních hodnotících kritérií zadavatelem“ a „porušení uveřejňovací povinnosti“ se opakovalo ve stejném období dvou let, rovněž také „výběr

⁷⁷ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/vyrocní-zpravy.html>

dodavatele, který nesplnil podmínky účasti“ a „nerozhodnutí nebo neúplné vypořádání námitek dodavatele“ K „nezákonnému využití jednacího řízení bez uveřejnění“ došlo ve dvou letech. Mezi pochybení patřilo v jednom roce také „dělení veřejných zakázek a nezákonné dělení VZ“.⁷⁸

Z uvedené komparace vyplývá, že k nejčastěji opakujícím se pochybením zadavatelů za sledované období je „neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených“ společně s „nepřiměřeným (diskriminačním) nastavením podmínek kvalifikace“, které se vyskytovalo v každém sledovaném roce.

4.4 Přestupky zadavatelů v podlimitním režimu na stavební práce

V tabulce je uveden filtr nastavení, podle kterého byly vyhledávány přestupky zadavatelů dle § 268 ZZVZ a přestupky při uveřejňování dle § 269 ZZVZ, které se týkají podlimitního režimu na stavební práce. Tyto přestupky zadavatelů řešil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže za období roku 2019-2020 v I. Instanci a vydal na ně rozhodnutí.

Tabulka 2 Nastavený filtr ve sbírkách rozhodnutí ÚOHS

Text rozhodnutí	Podlimitní veřejné zakázky + stavební práce
Rok vydání rozhodnutí	2019-2020
Oblast	Veřejné zakázky
Typ rozhodnutí	§ 268 odst. 1-3, písm. a) - c) § 269 odst. 1-3, písm. a) - e)
Typ řízení	Veřejná zakázka
Instance	I.

Zdroj: Sbírký rozhodnutí ÚOHS⁷⁹, zpracování vlastní.

4.4.1 Přestupky zadavatelů v podlimitním režimu na stav. práce v roce 2020

V tabulce jsou uvedeny počet přestupků zadavatelů dle § 268 ZZVZ a přestupky při uveřejňování dle § 269 ZZVZ, které se týkají podlimitního režimu na stavební práce. Přestupky zadavatelů řešil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v roce 2020 a to prvoinstančně.

⁷⁸ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/vyrocní-zpravy.html>

⁷⁹ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. www.uohs.cz [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti.html>

Tabulka 3 Pochybení zadavatelů VZ v podlimitním režimu na stav. práce v roce 2020

Rok 2020	Rozhodnutí dle ZZVZ	Počet rozhodnutí za rok 2020
§ 268 ZZVZ	§ 268 odst. 1 písm. a)	2
	§ 268 odst. 1 písm. b)	2
	§ 268 odst. 1 písm. d)	1
	§ 268 odst. 1 písm. e)	2
	§ 268 odst. 2 písm. a)	2
	§ 268 odst. 2 písm. b)	1
	§ 268 odst. 2 písm. d)	1
	§ 269 odst. 1 písm. a)	1
§ 269 ZZVZ	§ 269 odst. 1 písm. e)	1
	§ 269 odst. 3 písm. a)	1
Pochybení celkem		14

Zdroj: Sbírky rozhodnutí ÚOHS⁸⁰, zpracování vlastní.

Za období roku 2020 bylo vydáno celkem 14 rozhodnutí úřadem, které se týkalo podlimitních VZ na stavební práce. Zadavatelé se přestupku nejčastěji dopouštěli tím, že nedodrželi pravidla stanovená zákonem § 268 odst. 1 písm. a) b) e) a dále dle § 268 odst. 2 písm. a), ke kterým došlo shodně ve dvou případech ročně. Ve zbývajících případech došlo shodně po jednom pochybení ročně, na které vydal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže prvoinstanční rozhodnutí v roce 2020 a jsou uvedena v tabulce č. 3.

V tabulce č. 4 (níže) jsou detailně uvedena rozhodnutí ÚOHS, které vydal za příslušné období roku 2020. Nejčastějším pochybením zadavatelů bylo, že jednali v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, neboť v odůvodnění rozhodnutí o námitkách stěžovatele se dostatečně podrobně a srozumitelně se nevyjádřili ke všem skutečnostem, uvedených stěžovatelem v námitkách. Toto pochybení se vyskytlo celkem třikrát. Dalším pochybením zadavatelů, ke kterému došlo ve dvou případech, bylo neuveřejnění písemné zprávy na profilu zadavatele o zadávacím řízení na veřejnou zakázku v zákonné lhůtě. Zbývajícím pochybením byla shodně jedenkrát za sledované období. Jednalo se o chybně stanovené zadávací řízení, pochybení dle § 2 odst. 1 ZZVZ; chybně stanovený postup zadávacího řízení dle § 63 odst. 3 písm. a) a b); požadavek na technickou kvalifikaci byl stanoven v rozporu s § 6 odst. 1 (transparentnost) a nezaslání kompletní dokumentace ÚOHS; neuveřejnění zadávacího řízení na profilu zadavatele a neuveřejnění smluv a dodatků.

⁸⁰ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. www.uohs.cz [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti.html>

Tabulka 4 Druhy pochybení zadavatelů za rok 2020

Konkrétní pochybení zadavatelů uvedená v rozhodnutí ÚOHS	Počet rozhodnutí rok 2020
chybně zvolené zadávací řízení (JŘBU), pochybení dle § 2 odst. 1 ZZVZ	1
zadavatel chybně zvolil postup zadávacího řízení dle § 63 odst. 3 písm. a) a b) ZZVZ	1
stanovil chybně zadávací podmínky v rozporu se zákonem, když požadavek na technickou kvalifikaci určil v rozporu s § 6 odst. 1 citovaného zákona-transparentnost	1
zadavatel stanovil v rozporu s § 36 odst. ve spojení s § 6 odst. 1 ZZVZ nestanovil zadávací podmínky VZ v podrobnostech pro účast dodavatele v zadávacím řízení	1
zadavatel postupoval v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, neboť se v odůvodnění rozhodnutí o námitkách stěžovatele se dostatečně podrobně a srozumitelně nevyjádřil ke všem skutečnostem uvedených stěžovatelem v námitkách	3
pochybení zadavatele dle § 252 odst. 1, nezaslal kompletní dokumentaci ÚOHS	1
pochybení zadavatele dle § 258 odst. 1 - nezaslal kompletní dokumentaci k zadávacímu řízení ÚOHS	1
zadavatel nedodržel pravidlo v § 2 odst. 3 ZZVZ-zadal mimo zadávací řízení, a nezaslal ji v podlimitním režimu podle části třetí zákona, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele, a na předmět plnění veřejné zakázky uzavřel smlouvy	1
nedodrženo pravidlo dle § 2 odst. 3 ZZVZ, podlimitní VZ zadána mimo zadávací řízení	1
neuveřejnil na profilu zadavatele písemnou zprávu zadavatele o zadávacím řízení na veřejnou zakázku, v zákonné lhůtě	2
neuveřejnil podle ustanovení § 219 odst. 1 citovaného zákona na profilu zadavatele v zákonné lhůtě smlouvy a dodatky	1

Zdroj: ÚOHS⁸¹, zpracování: vlastní.

Z uvedených dat vyplývá, že k nejčastějšímu pochybení na straně zadavatelů došlo tím, že zadavatel postupoval v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, neboť se v odůvodnění rozhodnutí o námitkách stěžovatele se dostatečně podrobně a srozumitelně nevyjádřil ke všem skutečnostem uvedených stěžovatelem v námitkách a na svém profilu neuveřejnil písemnou zprávu o zadávacím řízení na veřejnou zakázku, ve lhůtě dle zákona.

4.4.2 Přestupky zadavatelů v podlimitním režimu na stav. práce v roce 2019

Ve sledovaném období roku 2019 došlo celkem k devíti pochybením na straně zadavatelů. Nejčastější pochybení se týkalo § 268 odst. 1 písm. d), ke kterému došlo v šesti případech. Zbývající pochybení uvedená v tabulce byla shodně po jednom.

⁸¹ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. www.uohs.cz [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti.html>

Tabulka 5 Pochybení zadavatelů VZ v podlimitním režimu na stav. práce v roce 2019

Rok 2019	Rozhodnutí dle ZZVZ	Počet rozhodnutí za rok 2019
§ 268 ZZVZ	§ 268 odst. 1 písm. d)	6
	§ 268 odst. 1 písm. e)	1
§ 269 ZZVZ	§ 269 odst. 1 písm. a)	1
	§ 269 odst. 2	1
Pochybení celkem za rok 2019		9

Zdroj: ÚOHS⁸², zpracování: vlastní.

V tabulce číslo 5 jsou detailně uvedena pochybení zadavatelů v podlimitním režimu na stavební práce za sledované období. Nejčastěji zadavatelé chybně postupovali při vyřizování námitek stěžovatele, a to v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, a to celkem v šesti případech za rok. Ve zbývajících případech byla pochybení shodně po jednom. Pochybení zadavatelů za toto období se týkala nezaslání úplné dokumentace Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, stanovení zadávacích podmínek v rozporu s § 89 odst. 5 a 6 ZZVZ, když byly stanoveny zadávací podmínky prostřednictvím přímých odkazů. A posledním pochybením uvedeným v tabulce je, že zadavatel nepostupoval v souladu s § 219 ZZVZ, když smlouvu neuveřejnil na profilu zadavatele v celém jejím znění v zákonné lhůtě.

Tabulka 6 Druhy pochybení zadavatelů za rok 2019

Konkrétní pochybení zadavatelů uvedená v rozhodnutí ÚOHS	Počet rozhodnutí rok 2019
zadavatel při vyřizování námitek stěžovatele postupoval v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ	6
zadavatel nezaslal úplnou dokumentaci ÚOHS o zadávacím řízení na veřejnou zakázku	1
zadavatel stanovil zadávací podmínky v rozporu s § 89 odst. 5 a 6 ZZVZ, když zvýhodnil určité dodavatele tím, že stanovil technické podmínky prostřednictvím přímých odkazů	1
zadavatel nepostupoval v souladu s ustanovením § 219 odst. 1 zákona, když citovanou smlouvu neuveřejnil na profilu zadavatele v celém znění včetně její přílohy v zák. lhůtě	1

Zdroj: ÚOHS⁸³, zpracování: vlastní.

⁸² Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. www.uohs.cz [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti.html>

Z uvedené tabulky je zřejmé, že k nejčastějšímu pochybení na straně zadavatelů došlo při vyřizování námitek stěžovatele, kdy postupovali v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, a to celkem v šesti případech. Dále nebyla zaslána dokumentace ÚOHS, zadávací podmínky byly stanoveny v rozporu s § 89 odst. 5 ZZVZ, když byly zvýhodněny určití dodavatelé, smlouva nebyla uveřejněna na profilu zadavatele.

V obou sledovaných obdobích roku 2019 a 2020 byl nejčastější přestupek zadavatele dle § 268 odst. 1 písm. d) ZZVZ, a to postup při vyřizování námitek stěžovatele v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, neboť se vyjádřil nedostatečně a nepřesně k jeho námitkám. V roce 2019 došlo k tomuto pochybení v šesti případech a v roce 2020 bylo toto pochybení zadavatele spácháno třikrát. Smyslem zakotvení tohoto přestupu v ZZVZ, je předcházet nedostatečné komunikaci zadavatele s uchazeči o veřejnou zakázku, v případě vyřizování jejich námitek.

K námitkám uchazeče se zadavatel musí vyjádřit do 15 dnů od doručení. Je zde nutno zdůvodnit, zda daným námitkám vyhovuje či nikoliv a dále zde je potřeba uvést zdůvodnění. Pokud vyhoví námitkám, sdělí v rozhodnutí, opatření k nápravě. Pokud nejsou shledány důvody, zadavatel námitky zamítne. Zadavatel zamítá námitky, které nejsou podány v souladu se ZZVZ.⁸⁴

4.4.3 Příklady rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

V této kapitole jsou uvedeny praktické příklady z rozhodnutí ÚOHS, které se týkají pochybení zadavatelů v zadávací řízení, segmentu podlimitních veřejných zakázek na stavební práce. Zde zadavatelé při vypisování veřejných zakázek pochybili tím, že byly stanoveny zadávací podmínky v rozporu se zákonem, předmětnou zakázka byla zadána mimo podlimitní režim, a mohl být tím ovlivněn výběr dodavatele, nebylo odesláno oznámení o výsledku zadávacího řízení na veřejnou zakázku zadávanou ve zjednodušeném podlimitním řízení v zákonné lhůtě.

⁸³ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. www.uohs.cz [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti.html>

⁸⁴ § 245 odst. 1, 2, 3 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, In.: *Sbírka zákonů*, rok 2016, částka 51.

Příklad číslo 1 z rozhodovací praxe ÚOHS

Zadavatelé:

1. statutární město Brno,

Brněnské komunikace, a.s.,

Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje, příspěvková organizace.

Předmět VZ:

Stavební úprava křižovatky stará dálnice – Kohoutovická – Žebětínská včetně SSZ.

Nabytí právní moci: 5. 12. 2020.

Rozhodnutí sp. zn.: S0 373/2020.

Pochybení dle: § 268 odst. 1 písm. b) ZZVZ

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vydal rozhodnutí, že Obvinění – statutární město Brno, Brněnské komunikace, a.s., Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje, příspěvková organizace kraje, se v souvislosti se zadáváním veřejné zakázky „Stavební úprava křižovatky Stará dálnice – Koutovická – Žebetínská včetně SSZ v otevřeném řízení, dopustil přestupku podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. b) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, tím, že stanovil zadávací podmínky v rozporu se zákonem, když požadavek na technickou kvalifikaci dle ustanovení § 79 odst. 2 písm. d) citovaného zákona na osobu stavbyvedoucího určil v rozporu s § 6 odst. 1 citovaného zákona a zde vyjádřenou zásadou transparentnosti, neboť předmětný požadavek specifikoval zmatečným, vnitřně rozporným způsobem.⁸⁵

Doporučení: Zadavatelé by měli v požadavcích jasně specifikovat, jaké splnění technické kvalifikace budou požadovat a při výběru uchazeče postupovat transparentně a rovněž jejich požadavky by měly být přiměřené k předmětu a velikosti zakázky. Zadavatelé by měli pečlivě nastudovat právní úpravu ZZVZ, aby mohli požadavky na technickou způsobilost uchazeče klást dle právní úpravy o zadávání veřejných zakázek.

Zadavatelé rovněž tím, že budou postupovat v souladu se zákonem, nebude ze strany ÚOHS požadována úhrada pokuty, která byla v tomto případě zadavatelům vyčíslena

⁸⁵ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. www.uohs.cz [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-17028.html>

ve výši 193 000 Kč. Dochází ke zbytečným finančním nákladům na straně zadavatelů, kteří by měli jednat jako řádní hospodáři.

Příklad číslo 2 z rozhodovací praxe ÚOHS

Zadavatel: Krajská správa a údržba silnic Středočeského kraje, příspěvková organizace.

Předmět VZ: Sít' silnic II. a III. třídy oblast KH – obnova VDZ / Sít' silnic II. a III. třídy oblast KL – obnova VDZ / Sít' silnic II. a III. třídy oblast MH – obnova VDZ / Sít' silnic II. a III. třídy oblast BN – obnova VDZ.

Rozhodnutí č.j.: ÚOHS-S0325/2019/VZ-29121/2019/542/MCi.

Nabytí právní moci: 13. 1. 2020.

Pochybení: dle § 268 odst. 1 písm. a) ZZVZ.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rozhodl, že se zadavatel dopustil přestupku podle § 268 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek ve znění pozdějších předpisů tím, že nedodržel pravidlo zadávání veřejných zakázek stanovené v § 2 odst. 3 citovaného zákona, když podlimitní veřejnou zakázku, jejímž předmětem je plnění vyplývající ze smlouvy o dílo, která byla uzavřena s vybraným dodavatelem 3K značky s.r.o., v rámci zadávání veřejné zakázky malého rozsahu „Sít' silnic II. a III. třídy oblast KH – obnova VDZ“, plnění vyplývající ze smlouvy o dílo, která byla uzavřena s vybraným dodavatelem ČNES dopravní stavby, a.s., v rámci zadávání veřejné zakázky malého rozsahu „Sít' silnic II. a III. třídy oblast KH – obnova VDZ“, a plnění vyplývající ze smlouvy o dílo, která byla uzavřena s vybraným dodavatelem Quo s.r.o., v rámci zadávání veřejné zakázky malého rozsahu „Sít' silnic II. a III. třídy oblast BN – obnova VDZ“, zadal mimo zadávací řízení a nezadal ji v podlimitním režimu podle části třetí zákona, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele, a na předmět plnění VZ uzavřel shora uvedené smlouvy.⁸⁶

Doporučení: zadavatel by měl při vypisování VZ postupovat v souladu se ZZVZ a zakázku zadat ve správném režimu. Bylo by vhodné, kdyby zadavatel své zaměstnance proškolil v oblasti aktuální právní legislativy týkající se zákona o ZVZ, případně investoval do advokátní kanceláře, která by poskytla odborné rady, jakým způsobem by

⁸⁶ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. www.uohs.cz [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16960.html>

mělo být postupováno v případě stanovení režimu veřejné zakázky a následného výběru dodavatele. Za spáchání přestupky byla zadavateli udělena pokuta, což je další zbytečný finanční náklad ve výši 20 000 Kč, který musí zadavatel uhradit ÚOHS.

Příklad číslo 3 z rozhodovací praxe ÚOHS

Zadavatel: Hasičský záchranný sbor Pardubice.

Předmět VZ: PS Hlinsko–realizace opatření ke snížení energetické náročnosti objektu.

Rozhodnutí sp. zn.: S0056/2020/VZ.

Nabytí právní moci: 9. 11. 2020.

Pochybení: § 269 odst. 1 písm. e) neuveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení na profilu zadavatele, § 269 odst. 1 písm. a) neodesláno oznámení o výsledku zadávacího řízení.

Dle ÚOHS se zadavatel dopustil přestupku podle § 269 odst. 1 písm. e) zákona č. 134/2016 Sb., ZZVZ, ve znění pozdějších předpisů, tím, že v rozporu s § 217 odst. 5 citovaného zákona tím, že neuveřejnil na profilu zadavatele písemnou zprávu zadavatele o zadávacím řízení na veřejnou zakázku „zadávanou v otevřeném řízení“, jehož oznámení bylo odesláno k uveřejnění dne 1. 11. 2018 a uveřejněno ve Věstníku veřejných zakázek dne 5. 11. 2018 a v Úředním věstníku Evropské unie dne 6. 11. 2018, v zákonné lhůtě do 30 pracovních dnů od ukončení zadávacího řízení, když zadávací řízení bylo ukončeno dne 18. 12. 2018 uplynutím lhůty pro podání námitek proti zrušení zadávacího řízení ze dne 3. 12. 2018, tedy nejpozději dne 4. 2. 2019, přičemž písemná zpráva zadavatele na profilu obviněného nebyla do dne vydání tohoto příkazu uveřejněna. Zadavatel se dopustil přestupku podle § 269 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů tím, že v rozporu s § 126 ZZVZ ve spojení s § 212 odst. 3 písm. a) citovaného zákona neodeslal oznámení o výsledku zadávacího řízení na veřejnou zakázku zadávanou ve zjednodušeném podlimitním řízení k uveřejnění ve Věstníku veřejných zakázek v zákonné lhůtě 30 dnů od uzavření smlouvy, když smlouva o dílo byla s vybraným dodavatelem – uzavřena dne 21. 12. 2018, tedy nejpozději dne 21. 1. 2019, přičemž oznámení o výsledku zadávacího řízení nebylo do dne vydání tohoto příkazu uveřejněno.⁸⁷

⁸⁷ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. www.uohs.cz [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16512.html>

Doporučení: Dodržovat stanovené lhůty tak, jak jsou uvedeny v zákoně o zadávání veřejných zakázek a vyhnout se tím zbytečným chybám a následným dalším finančním nákladům z důvodu uhrazení pokuty, která byla vyčíslena ÚOHS ve výši 10 000 Kč. Zadavatel by měl investovat do školení v oboru právní legislativy svých zaměstnanců.

4.5 Řízený rozhovor s právními specialisty

Rozhovor je veden za účelem výzkumu stávající právní úpravy ZZVZ se dvěma právními specialisty, kteří se zabývají ve své praxi veřejnými zakázkami na stavební práce ve všech režimech. Bylo položeno deset otázek zaměřených na časté problémy při zpracování veřejných zakázek uchazečem, kterého zastupují po právní stránce. Sdělovali své praktické zkušenosti se zadavateli v průběhu zadávacího řízení – jakých pochybení se zadavatelé dopouštějí, zda dodržují předepsanou právní normu, zda jsou kladeny přiměřené požadavky na uchazeče vzhledem k předmětu a rozsahu zakázky. Zda zadavatelé pracují efektivně a jako řádní hospodáři. Dále byla položena otázka k tolik v tisku zmiňované elektronizaci VZ. Zda některé partie zákona nečiní v praxi problémy či nedorozumění a zda by byla vhodná jejich případná úprava. Respondenti byli anonymizováni z důvodu validnosti odpovědí.

1. Jak dlouho působíte v oboru práva veřejných zakázek?

Z uvedených odpovědí vyplývá, že se jedná o zkušené právníky v oboru veřejných zakázek se specializací na stavební práce, kteří zastupují uchazeče. První z respondentů má praxi pěti let v dohledu nad činností zadavatelů a dalších jedenáct let zastupuje dodavatele. Druhý respondent zmiňuje, že nahlíží na proces zadávání VZ spíše z pohledu dodavatele, ale uvědomuje si, že problematika je komplexnější, jelikož zadavatelé i dodavatelé mají mnohdy odlišné představy. Nicméně má za to, že společným zájmem obou dotčených stran (jak dodavatele, tak zadavatele), by měla být převážně efektivita.

2. Jakým druhem veřejných zakázek se ve Vaší praxi zabýváte a jaký režim veřejných zakázek převažuje?

Oba respondenti se věnují převážně ve své právní praxi zakázkám na stavební práce. U prvního dotazovaného převažují sektorové veřejné zakázky v nadlimitním režimu. V podlimitním režimu je to v menší míře. Případně to jsou zakázky na tzv. „Výzvu“. Druhý respondent uvádí, že jeho práce není z hlediska limitů limitována. S klienty řeší

veřejné zakázky v hodnotách několika stovek milionů korun. Jedná se o zakázky na stavební práce a někdy také o VZ na služby. Příprava v těchto soutěžích je náročnější po více stránkách, je často nutné uzavírat smlouvy s dalšími dodavateli, protože na trhu není mnoho subjektů, kteří dokázali sami plnit požadavky na kvalifikaci vlastními kapacitami dle požadavku zadavatele. Počet nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek, kterými se zabývá, je více méně v rovnováze. Podlimitní nepatrně převažují. V některých případech se setkává i s veřejnými zakázkami malého rozsahu, při jejich zadávání dovedou dle jeho vyjádření, někteří zadavatelé překvapit, z důvodu, že ji nemusí zadávat v režimu zákona o zadávání veřejných zakázek.

3. Jakých pochybení se nejvíce zadavatelé dopouštějí při vypisování VZ?

Dle prvního respondenta se pochybení (např. dodržení lhůt, zveřejnění soutěžních podkladů atd.) se u velkých zadavatelů téměř nevyskytují. Podmínky zákona jsou splněny u velkých dodavatelů téměř zcela. Problémy bývají u malých zadavatelů, jako jsou například obce či malá města. I u velkých zadavatelů však dochází k pochybením zejména v kvalifikační způsobilosti – technické (v menší míře ekonomické) a to především tak, že se kombinují různé kvalifikační požadavky (umožněné zákonem), ale právě jejich kombinace může být v konečném důsledku porušením zákona. Co se týká nejčastějšího omezování v technické kvalifikaci je to především v části, která se týká klíčového personálu a strojů. A dále se jedná o poddodavatelské omezení v kombinaci s technickou způsobilostí. Evergreen stavebních zakázek v současné době.

Druhý respondent uvádí, že s úskalími formálního procesu zadávání veřejných zakázek si zadavatelé ve většině případů umí dobře poradit. Záleží však na tom, zda je v praxi konkrétního zadavatele činnost spojená se zadáváním veřejných zakázek běžná nebo, zejména v případě malých obcí, které vypisují veřejnou zakázku v režimu zákona jednou za několik let. Ve své praxi se setkal s několika veřejnými zakázkami, kdy s klientem došli k závěru, že zadávací podmínky nejsou zcela v souladu se zákonem. Jednalo se zejména o situace, kdy zadavatel nezpřístupnil podklady ke zpracování nabídek v zákonem stanovené lhůtě. Takový projev nečinnosti přičítá dotazovaný spíše administrativnímu pochybení a problém vnímá hlavně u menších dodavatelů s omezeným počtem administrativních sil. Jako problematičtější vnímá stanovení příliš specifických kvalifikačních požadavků v zadávací dokumentaci. Takový postup zadavatele může značně omezit okruh potenciálních dodavatelů, což je přímo v rozporu se zásadou zákazu

diskriminace. S omezujícími kvalifikačními kritérii se setkal dotazovaný nejčastěji v rámci požadavků na technickou kvalifikaci. Na jedné straně rozumí vůli zadavatelů ujistit se, že zakázku provede skutečně odborný dodavatel. Dle na druhé straně nelze však pominout případy, kdy zadavatel stanoví např. velké množství kumulativních požadavků na vzdělání odborného personálu dodavatele a jejich praxi osvědčenou účastí na realizaci většího množství zakázek s vysokou hodnotou předmětu plnění. Přísně nastavené požadavky mnohdy splňují jen jednotky osob v České republice. Nepřiměřeně nastavené zadávací podmínky vystavují zadavatele riziku použití opravných prostředků ze strany dodavatelů a v důsledku toho významný časový posun dokončení zakázky.

Oba respondenti dospěli ke shodnému názoru, že ze strany zadavatele dochází k nejčastějšímu pochybení v nepřiměřeně stanovených požadavcích na technickou kvalifikaci. Nejčastěji toto omezení vnímají u klíčového personálu ve spojení s jejich odbornou praxí a požadavcích na stroje v technické kvalifikaci. Z jejich pohledu nejvíce chybují obce a malá města v průběhu zadávacího řízení tím, jak nastavují požadavky na kvalifikaci, a dále mají problémy s dodržáním zákonných lhůt. K tomuto pochybení dochází dle jejich názoru z důvodu nedostatečně proškoleného personálu anebo nedostatku finančních prostředků k najmutí si právního zastoupení, případně administrativního pochybení na straně zadavatele.

4. Postupují zadavatelé při zadávání v souladu se zásadami zadávání veřejných zakázek dle § 6 ZZVZ?

První respondent zmiňuje, že u velkých zadavatelů nevzniká problém, mají advokátní kanceláře a specializované odbory, které zadávají velké množství zakázek v průběhu roku. Dle jeho názoru problém omezování okruhu oslovených společností k podání nabídky „padl“ s elektronizací – portál zadavatele atd. Spíše malé obce a malá města mohou mít problémy vzhledem k náročnosti procesu zadávání veřejných zakázek. A dále považuje za nutné zmínit novinku v § 6 ZZVZ tzv. „sociální“ odpovědnost. Tato nová zásada se musí promítnout do zadávacích podmínek, ale ještě s tím není dostatečná praktická zkušenost.

Druhý dotazovaný uvádí, že zásady uvedené v § 6 ZZVZ musí respektovat všichni zadavatelé veřejných zakázek. Ať už zadavatel zadává veřejnou zakázku v režimu zákona či nikoliv, musí jednat v souladu s nimi. Zadavatelé potřebují načrtnuté mantinely pro výkon jejich působnosti. Nedávné vložení zásad sociálně odpovědného zadávání,

environmentálně odpovědného zadávání a inovací do odst. 4 § 6 ZZVZ je jistě dobrým krokem dle druhého respondenta. Osobně by uvítal také uvedení zásady hospodárnosti přímo v § 6 ZZVZ, která je dosud dovozována z rozhodovací praxe ÚOHS. Explicitní uvedení této zásady v zákoně by ji dle názoru druhého respondenta dodalo větší váhu. Toto vnímá jako velmi důležité, protože hospodárné nakládání s finančními prostředky státu, respektive jeho daňových poplatníků, lze považovat za východisko vzniku právní úpravy zadávání veřejných zakázek.

V odpovědi na předchozí otázku již zmínil, že nastavení kritérií kvalifikace může neoprávněně omezit okruh potenciálních dodavatelů a tím některé z nich diskriminovat. Zadavatelé v některých případech nastaví zadávací podmínky nepřiměřeně povaze veřejné zakázky. Určité zakázky jsou v mediálním prostoru sledované více než jiné, což klade zvýšený důraz na kvalitu procesu jejich zadávání. Dodržování zásady transparentnosti je proto klíčové dle názoru druhého respondenta. Přestože zkušenosti zadavatelé disponují odborným zaměstnaneckým aparátem, často i oni delegují související činnosti na administrátory veřejných zakázek, kterými jsou mnohdy renomované advokátní kanceláře. Zdali je takové počínání hospodárné, si netroufá v obecné rovině posuzovat.

Oba respondenti shodně upozorňují na novinku v zákoně od 1. 1. 2021 § 6 ZZVZ tzv. „sociální“ odpovědnost, která se týká sociálního, environmentálního odpovědného zadávání a inovací. Zatím, jak shodně upozorňují, nejsou s tímto způsobem zadávání praktické zkušenosti.

5. Jakým způsobem zadavatelé postupují při stanovení hodnotících kritérií?

Dle názoru prvního respondenta se nejnižší nabídková cena se opakuje nejvíce. Dobře to, podle něj, úplně není. Není vhodné každou stavební zakázku soutěžit pouze na cenu. Dotazovaný uvádí praktický příklad: Rekonstrukce silnice – zadavatel sám zná cenu nutnou k opravě a je tedy schopen určit správně i předpokládanou hodnotu a zde se dotazovanému jeví jako nejlepší hodnotící kritérium cena (kvalita prací bude řešena kontrolními / sankčními ustanoveními ve smlouvě). Naproti tomu stavba úplně nové dálnice nebo silnice: zadavateli by mělo jít i o kvalitu, která se promítne do hodnotícího kritéria. Podotýká, že je třeba, aby zadavatel hodnotící kritéria volil vždy s ohledem na předmět veřejné zakázky a taky s ohledem na typ smlouvy, který zadavatel použil v zadávací dokumentaci (např. FIDIC: červený, žlutý, zelený), což taktéž ovlivňuje volbu hodnotících kritérií (kdo odpovídá za dané riziko atd.).

Druhý respondent uvádí, že zadavatelé stále soutěží hlavně na nejnižší nabídkovou cenu. Další hodnotící kritéria se začínají pozvolna využívat více. Zadavatel by si měl počínat, dle jeho názoru, jako řádný hospodář. Pokud se rozhodne pořídit si nejlevnější produkt, musí počítat s tím, že se mu za několik let zničí a bude nutné vypsát nové zadávací řízení. V ideálním případě, dle jeho mínění, tedy zadavatel myslí koncepčně na delší dobu dopředu, což by ospravedlňovalo i dražší řešení, které může být v dlouhodobém horizontu naopak úspornější. Samozřejmě do rozhodovacího procesu zadavatelů vstupuje realita vzdálenosti nejbližších voleb, což by vydalo na samostatnou debatu dle jeho názoru.

Dotazovaný zmiňuje, že kromě nejnižší nabídkové ceny, zadavatelé veřejných zakázek na stavební práce stanovují někdy i další hodnotící kritéria. Např. délku doby výstavby díla, délku záruční doby díla nebo délku praxe klíčového personálu dodavatele. Zakomponování těchto kritérií do zadávacích podmínek považuje za vhodný postup. Nastavení jejich procentuální hodnoty pro vyhodnocení nejvýhodnější nabídky, však dle jeho názoru, není snadné, a i z tohoto důvodu nejspíš zadavatelé zůstávají u soutěžení na nejnižší nabídkovou cenu.

Oba respondenti byli ve shodě v názoru na nejčastěji používané hodnotící kritérium zadavateli, jenž je nejnižší nabídková cena. Není to však ve všech případech vhodné a je potřeba pečlivě zvážit, zda by nebylo další jiné kritérium přijatelné a napomohlo ke kvalitnějšímu výběru toho nejlepšího dodavatele.

6. Je dle Vašeho názoru délka zákonné lhůty pro podání dotazů zadavateli k zadávací dokumentaci ze strany uchazečů vyhovující, nečiní uchazečům problémy při zpracování nabídky nebo žádosti o účast?

Uvedení zákonné lhůty pro podání dotazů uchazečem k zadávací dokumentaci se jeví prvnímu dotazovanému jako těžkopádné, ale srozumitelné. Druhý respondent uvádí, že si dovede představit v zákoně jasnější formulaci tohoto paragrafu uvedenou v § 98 zákona. Nicméně s konkrétním nastavením lhůty problémy nemá, pokud lhůty stanovené zadavatelem, jsou dostatečně dlouhé pro podání nabídek nebo žádostí o účast. Oba jsou tedy ve shodě s tím, že jim je jasná formulace znění uvedená v zákoně.

7. Jak rychle a jak efektivně zadavatel postupuje při výběru dodavatele?

První dotazovaný uvedl, že v zákoně a ani v Evropské zadávací směrnici žádné lhůty pro rozhodnutí zadavatele nejsou stanoveny. Je zde toliko zadávací lhůty, ale z praxe

se i tato prodlužuje. Samozřejmě každý uchazeč musí souhlasit a případně i prodloužit jistotu za nabídku. Zde je otázka, zda takovou lhůtu zavádět a pokud ano, tak v jaké délce a co by bylo počátkem běhu (podání nabídky, rozhodnutí zadavatele o výběru atd.).

Druhý respondent zmiňuje, že záleží na konkrétním zadavateli a určitě se nedá paušalizovat. Je dle něho žádoucí, aby zadavatelé vybrali dodavatele, na základě podaných nabídek, bez zbytečného odkladu. Rychlost by ale neměla jít na úkor pečlivého posouzení nabídek. Nevhodný výběr dodavatele může být pro konkrétní veřejnou zakázku fatální. Vzhledem k tomu, že kritéria výběru nejvhodnější nabídky jsou stanovena předem v zadávací dokumentaci, neměl by výběr dodavatele činit potíže, jelikož je ryze formální. Přesto k podpisu smlouvy s vybraným dodavatelem někdy dochází, až za půl roku od podání nabídky. V případě velkých infrastrukturních projektů to chápe, ale netýká se to pouze jich.

8. Jak vnímáte rozdílnost podmínek stanovených zákonem pro sektorové veřejné zakázky?

Prvnímu respondentovi rozdílnost nevádí. Zákon sám o sobě není špatný, dle jeho mínění, selhává, ale jeho aplikace (resp. aplikace jeho ustanovení) u některých zadavatelů. Nadlimitní sektorová zakázka je svázaná se zákonem. A sektoroví zadavatelé často i na podlimitní zakázku „zkopírují“ podmínky z nadlimitní (pouze zkrátí požadavky v technické, ekonomické způsobilosti) a takto to publikují bez „přemýšlení“.

Zadavatelé podlimitních sektorových zakázek se mohou rozhodnout, zda budou při zadávání veřejné zakázky postupovat podle zákona či nikoliv dle vyjádření druhého dotazovaného. Samozřejmě musí respektovat základní zásady zadávání veřejných zakázek uvedených v § 6 zákona. Tato výjimka, dle § 158 odst. 1 zákona, dává zadavatelům poměrně značnou volnost. Odlišné nastavení podmínek pro vypsání sektorových zakázek dává smysl podle něho, s ohledem na realizaci tzv. relevantních činností, které zahrnují značnou část kritické infrastruktury státu. Pokud zadavatelé využijí volnější podmínky ke snížení administrativní zátěže dodavatelů a celkově větší efektivitě procesu zadávání veřejné zakázky, je to jen dobře. Někteří zadavatelé však v režimu sektorové veřejné zakázky stále vyžadují papírovou formu komunikace, což podle něho není směr, kam by se mělo zadávání veřejných zakázek ubírat.

9. Je podle Vás přínosem povinná elektronická komunikace se zadavateli?

Jednoznačně ano, jak uvádí první respondent. Elektronizace nejen v procesu zadávání ale třeba i řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže nebo v případě sporu před soudem, je dle jeho názoru jediná možná cesta.

Dle druhého respondenta je rovněž elektronizace přínosem. Zmiňuje rychlost v komunikaci a okamžitou dostupnost dokumentů, která je v dnešní době zásadní. Povinná elektronická komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem umožňuje transparentnější zadávání veřejných zakázek. Pokud by dal zákon zadavatelům možnost určit v zadávací dokumentaci formu komunikace, mnozí zadavatelé by zůstali konzervativně u formy listinné. Respondent má však velkou výhradu k elektronickým nástrojům. Líbila by se mu myšlenka zavedení Národního elektronického nástroje (NEN), jako jediného nástroje pro zadávání veřejných zakázek. Jako vždy však měli poskytovatelé soukromých elektronických nástrojů náskok v technickém řešení, funkcionalitě a uživatelské přívětivosti. Konečná podoba NENU z něj dělá málo užitečný nástroj a veřejní zadavatelé často raději volí elektronické nástroje soukromých poskytovatelů, ačkoliv jejich používání pro ně není, na rozdíl od NENU, bezplatné. Stát využije značné finanční prostředky k vytvoření nástroje s omezenou funkcí a zadavatelé pak dále platí za využívání soukromých nástrojů. Zde hledá hospodárnost zadávání veřejných zakázek vskutku marně.

Uvádí, že v případě veřejných zakázek zadávaných mimo režim zákona se podávání nabídek a obecně komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem někdy stále řeší listinnou formou. V poslední době jej překvapilo počínání zadavatele, respektive jeho administrátora jedné veřejné zakázky, který i přes trvajících pandemickou situaci neoblomně trval na tom, že smlouva s vybraným dodavatelem musí být podepsána vlastnoručně oprávněnými osobami u něj v kanceláři.

Oba respondenti jsou ve shodě s elektronickou komunikací mezi zadavatelem a uchazečem. Vnímají to jako velký přínos, ušetření času, energie a nákladů. Dále se jedná o transparentnost, rychlost a dostupnost. Oba se odklánějí od formy listinné, i když zadavatelé ji v některých případech využívají.

10. Je dle Vašeho názoru stávající úprava ZZVZ vyhovující a uvítal byste nějaké změny v zákoně?

První dotazovaný uvádí, že úprava zákona jde dobrým směrem. Jedinou změnu, kterou by uvítal, je změna ustanovení § 222 ZZVZ – změna závazku ze smlouvy, a to zavedením stejných pravidel / limitů jaké jsou obsaženy v Evropské zadávací směrnici.

Druhý respondent konstatuje, že současná úprava zákona je pro zadávání veřejných zakázek v celku vyhovující. Po pěti letech od účinnosti zákona, se dá, dle jeho názoru říci, že se osvědčil. Vítá hlavně příklon k menšímu formalismu oproti předchozí právní úpravě zákona č. 137/2006 Sb. Samozřejmě žádná právní úprava není dokonalá a ani být nemůže, protože zájmy jejích adresátů jsou rozdílné. Za sebe by uvítal zakotvení zásady hospodárnosti přímo do ustanovení § 6 zákona a určité zpřesnění prokazování kvalifikace prostřednictvím jiných osob, kde má na mysli zejména znění písemného závazku jiné osoby, podle ustanovení § 83 odst. 1 písm. d) zákona. Dále upozorňuje na administrativní zátěž jak zadavatelů, tak i dodavatelů. Ze strany zadavatelů dochází v praxi k opětovnému požadování dokumentů z důvodu dikce zákona. Bylo by tedy vhodné zanechat změnu na snížení administrativní zátěže do právní úpravy a požadovat skutečně jenom dokumenty, které jsou nezbytně nutné. V některých dalších, jiných případech je to z neznalosti zákona. Jedním z nich například požadavek na Výpis ze seznamu skutečných majitelů. Tento výpis je volně přístupný na internetu, kde si mohou zadavatelé tuto skutečnost ověřit, nicméně je požadují po vítězném dodavateli předložit. Praktická aplikace zákona je, dle jeho názoru, ovšem zásadní. Pokud budou zadavatelé aplikovat zákon s rozmyslem, v souladu se základními principy zadávání veřejných zakázek a za předpokladu, že mají jasnou představu o tom, jaké plnění chtějí vysoutěžit, nebude nutné přikročit k novelizaci zákona.

5 Výsledky a diskuse

Byla provedena komparace statistických údajů týkající se pochybení zadavatelů podlimitních veřejných zakázek na stavební práce, která řešil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a vydal na ně prvoinstanční rozhodnutí. Ve sledovaném období roku 2020 bylo vydáno celkem 14 rozhodnutí u podlimitních veřejných zakázek na stavební práce. Tato rozhodnutí vydal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a týkají se nejčastěji nedodržení § 268 odst. 1 písm. a) b) e) a dále § 268 odst. 1 písm. a), ke kterým došlo v těchto případech shodně po dvou případech ročně. Zbývající pochybení byla po jednom případě ročně. Nejčastěji jednali zadavatelé konkrétně v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, neboť se v odůvodnění pro stěžovatele dostatečně a podrobně nevyjádřili ke všem skutečnostem, uvedených stěžovatelem v námitkách. Tento typ pochybení se vyskytl celkem třikrát. Dalším pochybením zadavatelů, ke kterému došlo ve dvou případech bylo neuveřejnění písemné zprávy na profilu zadavatele o zadávacím řízení na VZ v zákonné lhůtě. Zbývající pochybení byla shodně jedenkrát za sledované období roku 2020. Jednalo se o chybně stanovené zadávací řízení, pochybení dle § 2 odst. 1 ZZVZ; chybně stanovený postup zadávacího řízení; požadavek na technickou kvalifikaci byl stanoven v rozporu s § 6 odst. 1 ZZVZ a nezaslání kompletní dokumentace ÚOHS. Dále se jednalo o zadání zakázky mimo zadávací řízení a neuveřejnění VZ podle § 219 odst. 1 ZZVZ na profilu zadavatele.

V roce 2019 došlo k pochybení na straně zadavatelů celkem v devíti případech u podlimitních veřejných zakázek na stavební práce. Ve sledovaném období byl nejčastější přestupek dle § 268 odst. 1 písm. d), kde zadavatelé pochybili v šesti případech. Jednalo se o postup při vyřizování námitek stěžovatele, kde bylo postupováno v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, neboť se zadavatel nevyjádřil dostatečně a přesně k námitkám stěžovatele (uchazeče). Další z pochybení zadavatele bylo podle § 268 odst. 1 písm. e). Dále zadavatelé spáchali přestupek při uveřejňování dle § 269 odst. 1 písm. a) a § 269 odst. 2. K pochybením došlo v z důvodu nezaslání úplné dokumentace ÚOHS; stanovení zadávacích podmínek v rozporu s § 89 odst. 5 a § 6 ZZVZ, když byly stanoveny prostřednictvím přímých odkazů. Zadavatel se také dopustil pochybení, když nepostupoval v souladu s § 219 ZZVZ, když smlouvu neuveřejnil na profilu zadavatele v celém jejím znění v zákonné lhůtě.

V práci jsou také citovány tři praktické příklady pochybení, které řešil ÚOHS a vydal na ně rozhodnutí. Je zde uvedeno doporučení, jakým způsobem by bylo vhodné postupovat, aby nedocházelo k těmto přestupkům na straně zadavatele. Pochybení zadavatelů, převážně těch malých jako jsou například malé obce se může stát, že jednají z neznalosti zákona, protože veřejné zakázky často nevypisují a nemají v zaměstnaneckém poměru odborníky z oblasti práva anebo mají finanční prostředky velmi omezené a nemohou si najmout externí právní kancelář. Pochybení na straně zadavatelů nevnikají z důvodu špatné právní úpravy zákona, ale jejím nedostatečným nastudováním. Bylo by vhodné investovat finanční prostředky do školení a prohlubování znalostí týkající se právní úpravy zákona o zadávání veřejných zakázek u zaměstnanců, kteří mají na starosti zadávací řízení veřejných zakázek.

Tato skutečnost byla potvrzena také při poskytnutém rozhovoru se dvěma právníky, kteří se zabývají převážně veřejnými zakázkami na stavební práce, bylo zjištěno, dle jejich praktických zkušeností, že k pochybením často dochází skutečně u malých zadavatelů, jako jsou obce nebo malá města. U velkých zadavatelů, tento problém vnímán tolik není, avšak i u nich dochází k pochybení týkající se například technické kvalifikace, kde k tomu dochází v požadavcích na klíčový personál a stroje. A dále v poddodavatelském omezení, kde si zadavatel vymíní, že určitou část zakázky nelze plnit poddodavately a je nutné podat nabídku s jinými dodavateli. K omezení dochází v menší míře také v ekonomické kvalifikaci.

Oběma respondenty je velmi pozitivně vnímána elektronizace VZ, kde došlo k odbourání problému omezování okruhu oslovených společností, celý proces se tím zprůhlednil a zrychlil. Novinkou v zákoně je v § 6 ZZVZ tzv. „sociální“ odpovědnost. Tato zásada se musí promítnout do zadávacích podmínek, ale zatím s tím nejsou praktické zkušenosti. Je potřeba postupovat při zadávání veřejných zakázek v souladu s § 6 ZZVZ. Návrhem na případnou právní úpravu v tomto paragrafu je uvedení zásady hospodárnosti, dle názoru respondenta, protože veřejní zadavatelé disponují finančními prostředky, které jsou z veřejných zdrojů a měli by k nim tedy přistupovat jako řádní hospodáři. Co se týká hodnotícího kritéria, tak, nejčastěji zadavatelé dle respondentů používají nejnížší nabídkovou cenu bez DPH. Dle jejich názoru, by měli zadavatelé volit vhodné hodnotící kritérium s ohledem na předmět veřejné zakázky a typu smlouvy, který byl použit v zadávací dokumentaci. Je zde také vhodné zohlednit, že nejnížší nabídková cena, neznamená nejlepší výběr dodavatele. Dražší řešení v dlouholetém horizontu může být

naopak v některých případech úspornější. První z dotazovaných zmiňuje, že pro výběr dodavatele v zákoně o zadávání veřejných zakázek ani v Evropské směrnici žádné lhůty týkající se rozhodnutí zadavatele, stanoveny nejsou. Dle druhého respondenta je vhodné nabídky vybrat bez zbytečného odkladu, rychlost by neměla být na úkor pečlivému posouzení. Přesto v praxi v některých případech dochází k prodlevám až půl roku, než zadavatel vybere vítězného uchazeče a vyzve jej k podpisu smlouvy. Rozdílnost pro zadávání sektorových zakázek a veřejných zakázek není prvním respondentem vnímána negativně. Dle jeho mínění není zákon špatný, ale selhává jeho aplikace, respektive aplikace jeho ustanovení. U podlimitních sektorových zakázek jsou použity požadavky z nadlimitních sektorových zakázek, jsou zkráceny požadavky pouze u ekonomické a technické kvalifikace. Druhý respondent uvádí, že u podlimitních sektorových zakázek si může zadavatel zvolit, jak bude postupovat, zda podle ZZVZ či nikoliv. Může si také vybrat způsob podání nabídky, zda elektronicky nebo v papírové formě. V dnešní době, kdy je vyvíjen tlak na hospodárnost, transparentnost a efektivitu, by bylo vhodné, aby se změnila úprava zákona, ve které by bylo možné pouze elektronické podání.

Elektronizace je vnímána oběma respondenty pozitivně. První by ji ještě rozšířil i na řízení s ÚOHS a soudy. Druhý respondent zmiňuje transparentnější zadávání VZ. Má však výhradu k elektronickým nástrojům. Líbila by se mu myšlenka Národního elektronického nástroje (NEN) jako jediného pro zadávání veřejných zakázek. Nicméně by bylo potřeba zlepšit technické řešení, funkcionalitu a uživatelskou přívětivost. Ušetřili by se tím rovněž finanční prostředky, protože zadavatelé raději zadávají zakázky u soukromých poskytovatelů, za které se platí, u NENU tato povinnost není.

První dotazovaný by uvítal změnu v § 222 ZZVZ – změna závazku ze smlouvy. Zavedl by stejná pravidla jako má Evropská zadávací směrnice číslo 2014/24/EU, článek 72. Jinak stávající právní úprava je dle jeho názoru vyhovující. Druhý respondent vítá změny týkající se menšího formalismu, než bylo v předešlé právní úpravě č. 137/2006 Sb. Uvítal by zakotvení zásady hospodárnosti přímo do § 6 zákona a určité zpřesnění prokazování kvalifikace prostřednictvím jiných osob, konkrétně znění písemného závazku jiné osoby dle ustanovení § 83 odst. 1 písm. d) zákona. Dalším vhodným řešením změny právní úpravy by bylo dle názoru, snížení administrativního zatížení, jak na straně zadavatelů, tak dodavatelů. Při podání nabídky a následnému podpisu smlouvy, kde je požadováno doložit opětovně dokumenty, který byly již předloženy v nabídce. K tomuto požadavku dochází na základě dikce zákona. Bylo by tedy vhodné zanést změnu do právní

úpravy a snížit tuto zátěž a požadovat skutečně jenom dokumenty, které jsou nezbytně nutné. Se zmírněním administrativní zátěže počítá rovněž také novelizace zákona od 1. 1. 2022. Jako další příklad, který byl zmíněn dotazovaným, je neoprávněné administrativní zatížení, které se týká požadavku zadavatele například na předložení Výpisu ze seznamu skutečných majitelů. Tento výpis je volně přístupný na internetu, kde si mohou zadavatelé tuto skutečnost ověřit. Tento požadavek je neoprávněný. K jeho odstranění by bylo vhodné, aby byla na straně zadavatele nastudována pečlivě právní úprava, kterou by se měl řídit v průběhu zadávacího řízení. Případně investovat do školení svých zaměstnanců, v oblasti práva. K dalším zatížením dochází z důvodu dané zákonem, zde by bylo vhodné tuto partii zákona upravit. Praktická aplikace stávající právní úpravy je však zásadní.

6 Závěr

Cílem této práce bylo zjistit, zda právní úprava zadávání veřejných zakázek je dostačující pro praktickou aplikaci. V případě zjištěných nedostatků navrhnout vhodné řešení pro jejich eliminaci. Práce se zabývala podlimitními veřejnými zakázkami na stavební práce.

V teoretické části práce byly vysvětleny pojmy zadavatel, dodavatel, veřejná zakázka, režimy a druhy veřejných zakázek, kvalifikace a zadávací lhůta atd. Byly popsány části zákona o zadávání veřejných zakázek, se kterými se uchazeč nejčastěji setká při zpracování nabídek, případně žádostí o účast. Vzhledem k rozsahu práce je však nebylo možné jmenovat všechny.

V praktické části byla věnována pozornost pochybení zadavatelů v podlimitním režimu na stavební práce, byla provedena komparace za období dvou let. Jednalo se o pochybení zadavatelů, která řešil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Data byla vyhodnocena a bylo zjištěno, že dochází nejčastěji k pochybením, kdy zadavatelé jednají v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ, neboť se v odůvodnění rozhodnutí o námitkách stěžovatele dostatečně podrobně a srozumitelně nevyjádřili ke všem skutečnostem, které byly uvedeny stěžovatel v námitkách. Jsou zde rovněž uvedeny tři konkrétní příklady z praxe, které řešil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a následně na ně vydal prvoinstanční rozhodnutí. Je zde uvedeno také doporučení, jakým způsobem by měl zadavatel postupovat, aby se v budoucnu vyvaroval těchto přestupků. Dále byl veden řízený rozhovor se dvěma právníky, kteří mají dlouholetou právní praxi v oboru veřejných zakázek se zaměřením na stavební práce. Byl zde vysloven návrh na změnu týkající se Národního elektronického nástroje (NEN) jako jediného pro zadávání veřejných zakázek. Nicméně by bylo potřeba zlepšit technické řešení, funkcionalitu a uživatelskou přívětivost. Ušetřily by se tím rovněž finanční prostředky, protože zadavatelé raději zadávají zakázky u soukromých poskytovatelů, za které se platí, u NENU tato povinnost není. Tato změna by byla také vhodná k zakotvení do právní úpravy, kdy by byla povinnost zadavatelů zadávat pouze přes NEN. Vzhledem k tolik protěžované elektronizaci, transparentnosti, efektivitě a úspor nákladů týkající se zadávacího řízení veřejných zakázek. Z řízeného rozhovoru dále vyplynulo, že ve stávající právní úpravě by bylo vhodné provést drobné legislativní změny týkající se § 6 ZZVZ, kde byla navržena nová úprava týkající se zásady hospodárnosti. A to z důvodu, že veřejní zadavatelé disponují finančními prostředky, které

jsou z veřejných zdrojů a měli by k nim tedy přistupovat jako řádní hospodáři. Další navrhovanou změnou zákona by byla úprava týkající se § 222 ZZVZ (změna závazku ze smlouvy), kterou by bylo vhodné „sladit“ s Evropskou směrnicí číslo 2014/24/EU, článek 72. Další z návrhů na změnu právní úpravy se týká snížení administrativní zátěže, jak na straně dodavatelů, tak i na straně zadavatelů. Zadavatelé v některých případech požadují opětovné doložení dokumentů, které uchazeč již předkládal. Jedním z důvodů je dikce stávající právní úpravy, kde je tento požadavek stanoven. Navrhovaným řešením změny je změna právní úpravy, která by tuto zátěž eliminovala a byly by tedy požadovány dokumenty nezbytně nutné. S eliminací administrativní zátěže počítá rovněž také novelizace zákona od 1. 1. 2022. Dalším důvodem této zátěže je neoprávněný požadavek na straně zadavatele. Sebelepší právní úprava však nezajistí její správnou aplikaci v praxi, proto by bylo vhodné, k zamezení pochybení, sledovat aktuální znění zákona, řídit se jím a věnovat finanční prostředky do vzdělání případně školení svých zaměstnanců, aby nedocházelo ke zbytečným pochybením, která následně stojí více času, peněz a dochází i k prodlevám v realizaci předmětného díla.

7 Seznam použitých zdrojů

Odborná vázaná literatura

DUFEK, Zdeněk, Jana KORYTÁROVÁ, Tomáš APELTAUER, et al. *Veřejné stavební investice*. Praha: Leges, 2018. ISBN 9788075023223.

DUFKOVÁ, Ivana a Martina MIKOLÁŠKOVÁ. *Střet zájmů jako riziko podvodu*. 2018. [Praha]: Transparency International - Česká republika, 2018. ISBN 978-80-87123-32-4.

KRČ, Robert. *Přezkum veřejných zakázek*. V Praze: C.H. Beck, 2018. Právní praxe. ISBN 9788074006944.

KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016*. Olomouc: ANAG, [2016]. Právo (ANAG). ISBN 9788075540409.

PODEŠVA, Vilém. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-102-6.

POREMSKÁ, Michaela. *Veřejné zakázky stručně a prakticky*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-697-7.

Internetové zdroje

GALÁŘ, Jan. K některým problematickým otázkám institutu jistoty podle ZZVZ. © *EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo* [online]. Ostrava, 2018, 1 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-nekterym-problematickym-otazkam-institutu-jistoty-podle-zzvz-108351.html>

Informační systém o veřejných zakázkách. www.isvz.cz [online]. 2016–2020 cit. [2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer/Default.aspx?focusedNodeId=57cb210b-49a5-41bf-8a51-999d6d1c129e>

Informační systém o veřejných zakázkách. www.isvz.cz [online]. 2016–2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer/Default.aspx?focusedNodeId=57cb210b-49a5-41bf-8a51-999d6d1c129e>

KOSEČEK, Radim a Jan TEJKAL. *Lze doplnit doklad, který prokazuje poskytnutí jistoty?* [online]. 1 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.akfiala.cz/aktualne/lzede-doplnit-doklad-ktery-prokazuje-poskytnuti-jis>

Ministerstvo pro místní rozvoj: Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2020 [cit. 2020-08-28]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/wpcontent/uploads/2013/07/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-za-rok-2019-f-1.pdf>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. *www.uohs.cz* [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15734.html>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejné zakázky, sbírky rozhodnutí. *www.uohs.cz* [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16512.html>

Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2019 [cit. 2020-08-28]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2013/07/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-za-rok-2019-f-1.pdf>

Právní předpisy

Narizení vlády 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, 172/2016 Sb., účinné od 1. 1. 2020.

Vyhláška č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody.

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

8 Seznam příloh

Příloha 1 Druhy pochybení zadavatelů dle rozhodnutí ÚOHS.....	69
Příloha 2 Seznam otázek pro řízený rozhovor s právními specialisty.....	72

Příloha 1 Druhy pochybení zadavatelů dle rozhodnutí ÚOHS

Spisová značka rok 2020 - § 268	Typ rozhodnutí dle ZZVZ 2020	Druh pochybení v podlimitním režimu	Datum nabytí právní moci	Odkaz
S0423/2020/VZ	§ 268 odst. 1 písm. a)	nedodržel pravidlo pro zadávání VZ stanovené v § 2 odst. 3 citovaného zákona, když podlimitní veřejnou zakázku zadal mimo zadávací řízení, nezadal ji v odpovídajícím druhu ZŘ v podlimitním režimu dle části třetí ZZVZ	27.10.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16960.html
S0163/2020/VZ	§ 268 odst. 1 písm. a)	nebyly splněny podmínky pro postup v tomto druhu zadávacího řízení, a to včetně podmínek uvedených v ust. § 63 odst. 3 písm. a) a b) citovaného zákona	28.06.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16856.html
S0373/2020/VZ	§ 268 odst. 1 písm. b)	stanovil chybně zadávací podmínky v rozporu se zákonem, když požadavek na technickou kvalifikaci určil v rozporu s § 6 odst. 1 citovaného zákona a zde vyjádřenou zásadou transparentnosti, neboť předmětný požadavek specifikoval zmatečným, vnitřně rozporným způsobem	05.12.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-17028.html
S0282/0349/2020/VZ	§ 268 odst. 1 písm. b)	v rozporu s § 36 odst. 3 ve spojení s § 6 odst. 1 citovaného zákona nestanovil zadávací podmínky veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení	04.11.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16978.html
S0371/2020/VZ	§ 268 odst. 1 písm. d)	postupoval v rozporu s § 245 odst. 1 cit. zákona, neboť se v odůvodnění rozhodnutí o námitkách stěžovatele dostatečně podrobně a srozumitelně nevyjádřil ke všem skutečnostem uvedeným stěžovatelem v námitkách	02.10.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16921.html
S0011/2020/VZI	§ 268 odst. 1 písm. e)	úřadu ve správním řízení nezaslal kompletní dokumentaci o zadávacím řízení na VZ, pochybení dle § 252 odst. 1	17.01.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16488.html
S0282/0349/2020/VZ	§ 268 odst. 1 písm. e)	nesplnil povinnost dle § 258 odst. 1 - nezaslal kompletní dokumentaci o zadávacím řízení úřadu (ÚOHS)	04.11.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16978.html

S0325/2019/VZ	§ 268 odst. 2 písm. a)	zadavatel VZ nedodržel pravidlo v § 2 odst. 3 ZZVZ, zadal mimo zadávací řízení, a nezadal ji v podlimitním režimu podle části třetí zákona, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele, a na předmět plnění veřejné zakázky uzavřel smlouvy	13.01.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16489.html
S0325/2019/VZ	§ 268 odst. 2 písm. a)	nedodržel pravidlo pro zadávání veřejných zakázek stanovené v § 2 odst. 3 citovaného zákona, když podlimitní veřejnou zakázku. VZ zadal mimo zadávací řízení, a nezadal ji v podlimitním režimu podle části třetí zákona, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele, a na předmět plnění veřejné zakázky uzavřel shora uvedené smlouvy	13.01.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16489.html
S0407/2019/VZ	§ 268 odst. 2 písm. b)	dopustil přestupku podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. d) zákona tím, že postupoval v rozporu s ustanovením § 245 odst. 1	18.03.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16572.html
S0371/2020/VZ	§ 268 odst. 2 písm. d)	postupoval v rozporu s § 245 odst. 1 cit. zákona, neboť se odůvodnění rozhodnutí o námitkách jmenovaného stěžovatele dostatečně podrobně a srozumitelně nevyjádřil ke všem skutečnostem uvedeným stěžovatelem v námitkách	02.10.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16921.html
rok 2019 - § 268	2019			
S0440/2019/VZ	§ 268 odst. 1 písm. d)	při vyřizování námitek stěžovatele postupovat v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ	17.12.2019	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16441.html
S0219/2019/VZ	§ 268 odst. 1 písm. d)	při vyřizování námitek stěžovatele postupovat v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ	12.06.2019	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16125.html
S0156/2019/VZ	§ 268 odst. 1 písm. d)	při vyřizování námitek stěžovatele postupovat v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ	27.04.2019	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16075.html
S0130/2019/VZ	§ 268 odst. 1 písm. d)	při vyřizování námitek stěžovatele postupovat v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ	16.04.2019	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16029.html

S0131/2019/VZ	§ 268 odst. 1 písm. d)	při vyřizování námitek stěžovatele postupovat v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ	16.04.2019	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16042.html
S0009/2019/VZ	§ 268 odst. 1 písm. d)	při vyřizování námitek stěžovatele postupovat v rozporu s § 245 odst. 1 ZZVZ	15.03.2019	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15963.html
S0357/2019/VZ	§ 268 odst. 1 písm. e)	nezaslal úplnou dokumentaci ÚOHS o zadávacím řízení na veřejnou zakázku	04.10.2019	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16347.html
2020 - § 269	2020			
S0056/2020/VZ	§ 269 odst. 1 písm. a)	neuveřejnil na profilu zadavatele písemnou zprávu zadavatele o zadávacím řízení na veřejnou zakázku, v zákonné lhůtě	07.02.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16512.html
S0056/2020/VZ	§ 269 odst. 1 písm. e)	neuveřejnil na profilu zadavatele písemnou zprávu zadavatele o zadávacím řízení na veřejnou zakázku, v zákonné lhůtě	07.02.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16512.html
S0155/2020/VZ	§ 269 odst. 3 písm. a)	neuveřejnil podle ustanovení § 219 odst. 1 citovaného zákona na profilu zadavatele v zákonné lhůtě smlouvy a dodatky	24.04.2020	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16681.html
2019 - § 269	2019			
S0042/2019/VZ	§ 269 odst. 1 písm. a)	se dopustil přestupku podle § 268 odst. 1 písm. b) ZZVZ tím, že stanovil zadávací podmínky v rozporu s § 89 odst. 5 a 6 citovaného zákona, když zvýhodnil určité dodavatele tím, že stanovil technické podmínky prostřednictvím přímých odkazů	15.08.2019	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16237.html
S0341/2019/VZ	§ 269 odst. 2	nepostupoval v souladu s ustanovením § 219 odst. 1 zákona, když citovanou smlouvu neuveřejnil na profilu zadavatele v celém znění včetně její přílohy v zákonné lhůtě	14.09.2018	https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-16296.html

Příloha 2 Seznam otázek pro řízený rozhovor s právními specialisty

1. Jak dlouho působíte v oboru práva veřejných zakázek?
2. Jakým druhem veřejných zakázek se ve Vaší praxi zabýváte a jaký režim veřejných zakázek převažuje?
3. Jakých pochybení se nejvíce zadavatelé dopouštějí při vypisování VZ?
4. Postupují zadavatelé při zadávání v souladu se zásadami zadávání VZ dle § 6 ZZVZ?
5. Jakým způsobem zadavatelé postupují při stanovení hodnotících kritérií?
6. Je dle Vašeho názoru délka zákonné lhůty pro podání dotazů zadavateli k zadávací dokumentaci ze strany uchazečů vyhovující, nečiní uchazečům problémy při zpracování nabídky nebo žádosti o účast?
7. Jak rychle a jak efektivně zadavatel postupuje při výběru dodavatele?
8. Jak vnímáte rozdílnost podmínek stanovených zákonem pro sektorové veřejné zakázky, oproti zakázkám veřejným?
9. Je podle Vás přínosem povinná elektronická komunikace se zadavateli?
10. Je dle Vašeho názoru stávající úprava ZZVZ vyhovující a uvítal byste nějaké změny v zákoně?